

Četvrtak, 25. april 2002.
Svedok Ndrec Konaj
Svedok Edison Zatrići
Svedok Mahmut Halimi
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio sudu
Početak sednice u 9.32 h

SUDIJA MEJ: Neka svedok položi zakletvu.

SVEDOK KONAJ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Hvala. Izvolite sesti. Izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine, molim vas, recite nam vaše puno ime i prezime.

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da, zovem se Ndrec Konaj (Ndrec Konaj).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Konaj, gde i kada ste rođeni?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Rođen sam 3. decembra 1954. godine u Gornjem Novom Selu (Novoselle e Eperme) u Đakovici (Gjakova).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U kojoj opštini ste živeli?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Opština Đakovica.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Možete li nam reći gde se nalazi opština Đakovica i sela koja okružuju vaše mesto?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Opština Đakovica je udaljena oko 36 kilometara od Peći (Peja), otprilike 82 kilometra od Prištine (Prishtina), okolna sela ili naselja su Brekovac (Brekoc), Bistražin (Bistrashin) i Pištane (Pishton).

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala. To je dovoljno. Recite nam šta ste po zanimanju?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ja sam građevinski inspektor.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Konaj, sa vama su razgovarali predstavnici Tužilaštva 19. aprila 1999. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Takođe, razgovarali ste i 12. juna 2001. godine. Još jednom ste razgovarali 3. januara 2002. godine, u Peći, i tom prilikom vam je predočena kopija vaše izjave na albanskom jeziku, mogli ste da se uverite da je verodostojna?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da, to je takođe tačno.

TUŽILAC ROMANO: Tužba prilaže izjave kao dokazni materijal.

sekretar: Časni Sude, to je dokazni predmet broj 112.

TUŽILAC ROMANO: Sažetak svedočenja je sledeći: svedok pominje incidente iz 1998. godine u kojima je srpska policija uništila i opljačkala njegove dve kuće. 27. marta 1999. godine svedok je boravio u kući svoga oca u Peći sa ostalim rođacima i prijateljima. Oko 14 sati posle podne 15 naoružanih pripadnika paravojnih jedinica ušli su u njihovo dvorište. Nosili su automatsko oružje, ručne bombe i puške sa bajonetima. Oni su pucali po kući, opljačkali svedoka i ukućanima dali pet minuta da je napuste i upute se u pravcu Crne Gore. Usput je svedok primetio vojsku i policiju na svakoj raskrsnici, i oni su sprečavali skretanje sa pravca. Svedokova grupa je bila zaustavljana nekoliko puta. Prilikom jednog od zaustavljanja, svedok i njegov ujak su premlaćeni. To je učinila grupa od

devet ljudi koji su imali obojena lica. Drugom prilikom svedoku je srpski policajac rekao: "Nema druge nego da odete u Crnu Goru." Srpska policija, vojska i paravojne grupe su se nalazile u svakoj ulici da bi sprečile povratak. 28. marta 1999. godine, mešovite srpske snage su ih zaustavile na izlazu iz Peći. Naređeno im je da se vrate u centar grada gde je bilo na hiljade ljudi iz celog grada. U oko 20 kamiona i autobusa su ukrcali raseljene i uputili ih u pravcu Prizrena. Svedok je bio u autobusu koji je vozio naoružani pripadnik paravojskih grupa. U Prizrenu raseljenima je rečeno da napuste autobus i da nastave pešice prema Albaniji. Vozač je rekao: "Idite u Albaniju. Ovo nije mesto za vas. Ovo je Velika Srbija." Pristigli su drugi autobusi i prevezli raseljene na sedam kilometara od granice sa Albanijom do Živinjana (Vermice). Svedok je potom otpešačio do granice. Njegovoj grupi je rečeno da ostave vozačke dozvole, pasoše i sva ostala lična dokumenta u poveću kutiju. Svedok je u kutiji primetio i registarske tablice. Ovo je bio sažetak. Nemamo dodatnih pitanja.

SUDIJA MEJ: Hvala, izvolite, gospodine Miloševiću. Mikrofon.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko dugo ste živeli u Peći?
SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Od 1956. godine.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Da nešto ispravimo. Samo trenutak, gospodine Miloševiću, videćemo u čemu je problem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste bili zaposleni u vreme na koje se odnosi vaša izjava, dakle početkom 1998. i 1999. godine?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Bio sam nezaposlen od 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi vi navodite da su se odnosi između Srba i Kosovara pogoršali 1990. godine?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da, pogoršali su se, tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama poznato da je Kosovo u Srbiji?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Nikad nije bilo i neće biti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je Kosovo i sada u Srbiji?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Po vašem mišljenju možda, ali po našem nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zbog čega je, kako kažete, došlo do pogoršanja tih odnosa?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Zato što su nas loše tretirali godinama. Napadali su nas na svaki mogući način, tukli i slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato koliko se Srba iselilo sa Kosova od, na primer 1980. godine pa eto, do 1990. godine, kad su se, kako kažete, odnosi pogoršali pod pritiskom i upravo takvim tretmanom nad srpskim stanovnicima na Kosovu? Da li vam je poznato?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Pitanje nije jasno. Da li mislite tokom rata?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja vas pitam da li vam je poznato od 1980. godine, dakle, da ne idemo dalje u prošlost, koliko se Srba iselilo sa Kosova zbog takvog tretmana o kojem vi govorite, samo u suprotnom pravcu?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da li sam ja pomenuo loš odnos prema njima? Prema kome, nije mi jasno ko je koga loše tretirao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja vas upravo zato pitam, što ste pomenuli činjenicu koju ja osporavam. Pitam vas da li vam je poznato koliko se Srba pre 1990. godine, u periodu od deset godina, od 1980. godine do 1990. godine, iselilo sa Kosova zbog terora Albanaca nad njima? Da li vam je to poznato?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne, to je smešno, tvrditi da su Albanci terorisali srpsko stanovništvo, ja nikad nisam čuo za tako nešto. Čak ako je i neka osoba otišla, otišla je iz vlastitih interesa, otišla je zbog ekonomske situacije da popravi svoju ekonomsku situaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vama nije poznato, dakle, da su se Srbi iseljavali sa područja eto na primer, vaše opštine Peći?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da o tome postoje čak podaci, čak knjige, statistike, pojedinačni slučajevi, grupni i tako dalje?

SUDIJA MEJ: Rekao je da ne zna, prema tome, nema svrhe da nastavljate sa tom temom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste živeli, u svojoj izjavi kažete, živeli ste i posle 1990. godine, kažete: "Naši susedi Srbi su nas pozdravljali, zajedno smo pili, ispijali kafu." Kada se situacija promenila? Kada se situacija pogoršala? Da li je to bilo tada?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Kada je reč o tome da smo pili kafu, ne, ne, to je sve počelo 1990. godine, ta cela kampanja i pogoršanje situacije. Kada je reč o našim komšijama, tačno je da smo mi bili komšije. Oni su posedovali zemlju. Pre 1990. godine smo se pozdravljali. Ali mi nismo znali za namere koje će se ispoljiti, da će doći do najgoreg.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad se situacija pogoršala?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Od 1990. godine, pa nadalje, a između 1998. i 1999. godine došlo je do egzodusa celog stanovništva na Kosovu, a posebno u Peći, i u to vreme se odnos prema nama pogoršao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bila sredina 1998. godine, kako vi kažete najranije, sredina 1998. godine, je li tako?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne, ne od sredine 1998. godine, već u samoj Peći situacija se izuzetno pogoršala od napada na Lođu (Loxha).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, Lođa je ta tačka prekretnica koja obeležava pogoršanje situacije. Kad je to bilo?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Situacija je uvek bila napeta, ali ako mi dozvolite da izvadim jedan dokument iz svoje...

SUDIJA MEJ: Kakav je to dokument na koji želite da se pozovete, gospodine Konaj?

SVEDOK KONAJ: To su moje zabeleške, to su moje vlastite beleške. Zabeležio sam događaje kojih bih se teško setio zbog terora i maltretiranja. Ukoliko mi dozvolite da pogledam zabeleške, da saopštim tačan datum optuženom...

SUDIJA MEJ: Kada ste vi napravili te beleške?

SVEDOK KONAJ: Tokom događanja na Kosovu, nakon rata.

SUDIJA MEJ: U redu, možete.

SVEDOK KONAJ: 5. jula sam napustio svoju kuću u naselju Belo Polje (Bellopoje). Narednog jutra 6. jula, Lođa je napadnuta. Koliko se sećam, kriminalac Šešelj je došao da obiđe Goraždevac (Gorazhdec) i jedno od vozila iz njegove pratnje je ušlo u Lođu i izazvalo incident koji je za posledicu imao ubistvo nekoliko građana. U 5.45 h ujutro, 6. jula, Lođa je napadnuta vojnim avionima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što nazivate Šešelja kriminalcem? Da li je vama on poznat kao kriminalac?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: To je opštepoznato da je, sledeći njegova i vaša naređenja, došlo do ovog zločinačkog događaja. Ja se izvinjavam što se ovako izražavam, ali to je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije tačno, jer kako je on bilo šta mogao naređivati, ali idemo dalje. Vi ste označili, ovo što nazivate napadom na Lođu kao tačku prekretnicu stanja u Peći. Da li sam vas dobro razumeo. Prekretnicu nagore, na pogoršanje?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Situacija je bila loša sve vreme, ali tog konkretnog dana kada je napadnuta Lođa, situacija je postala još gora jer je došlo do maltretiranja i drugih neprijatnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto ste dali pismenu izjavu, ja ne razumem zašto sad opet morate da čitate tu vašu izjavu. Ako ste vi izjavili, valjda znate šta ste rekli?

SUDIJA MEJ: To je komentar. Svedok se pozivao na svoje beleške da bi pogledao detalje. Molim vas da idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam za detalj i pitao i detalj sam dobio, ovo što on sad dalje čita to nisu detalji nego takođe komentari.

SVEDOK KONAJ: Ja imam svoju izjavu i evo sada je odlažem na stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dali ste izjavu istražiteljima Tribunala aprila 1999. godine, da li je tako?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači aprila 1999. godine ste tvrdili da se situacija pogoršala pre otprilike 16 meseci, odnosno da je to bilo prve subote jula meseca 1998. godine. Tako piše u vašoj izjavi: "To je bilo prve subote u julu 1998. godine."

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Molim vas, pojašnjite, nije baš najjasnije. Kada je reč o Peći, situacija je uvek bila loša, ali kao što sam već rekao, 5. jula je napadnuta Lođa i u tom trenutku ceo grad se našao u situaciji tri puta goroj i u opsadi srpskih snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po vašem svedočenju, situacija je postala tri puta gora zbog napada na Lođu. Da li je tako?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Pa došlo je tri puta više srpskih snaga i maltretiranje, premlaćivanje, tajanstvena ubistva, sve se to dešavalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čuo sam za te izraze i od drugih svedoka, ali mene interesuju činjenice. Da li znate, pretpostavljam da vam je kao stanovniku Peći poznato, da je napad na Lođu organizovalo rukovodstvo OVK i da je to bilo...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, dozvolite svedoku da odgovori. Da li znate da je taj napad organizovalo vođstvo OVK?

SVEDOK KONAJ: Časni Sude, to uopšte nije tačno. Poznato je da su policijska vozila, kao što sam već ranije rekao, pratila Šešeljev konvoj. Jedno od tih vozila na raskrsnici od Goraždevca ka Lođu, na putu je zateklo dečake koji su igrali fudbal i oni su svedoci onog što se zatim dogodilo. Maltretirali su dečake. I Tahir Šalja (Tahir Shalaj) je tog istog dana ubijen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato ime Tahir Zemaj (Tahir Zemaj)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Časni Sude, izvinite, ja bih da pojasnim.

SUDIJA MEJ: Kako je glasilo pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li mu je poznato ime Tahir Zemaj?

SUDIJA MEJ: U čemu je značaj tog imena?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Značaj tog imena je što je Tahir Zemaj bio glavni komandant jedinica koje su izvršile napad na Lođu, njegov zamenik je bio onaj poznati bandit Ramuš Haradinaj (Ramush Haradinaj) i ...

SUDIJA MEJ: Svedok je rekao da se to nije dogodilo na način na koji vi to opisujete. Prema tome, nema svrhe da mu postavljate to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je u vašim izvorima OVK-ova, kako oni zovu, lođanska bitka opisana kao jedno od najprofesionalnijih borbenih dejstava OVK? Da li znate to?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je u toj bici učestvovala 134. brigada upravo po izvorima komande OVK? Da li to znate?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne, ne znam.

SUDIJA MEJ: Ovo o čemu vi govorite nije deo iskaza. To je vaše unakrsno ispitivanje. Trebalo bi da ga ispitujete o navodima izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa valjda smo čuli ovde svi da je bitka u Lođi bila prekretnica pogoršanja stanja. A ovo je jedno...

SUDIJA MEJ: To smo čuli. Ali to je došlo kao rezultat vašeg unakrsnog ispitivanja. Vi ste svedoka ispitali, vi ste mu izneli vaše tvrdnje. Međutim, čini mi se da je sada gubljenje vremena da se dalje bavimo tom temom. On tamo nije bio i on kaže samo ono što je čuo. Ja predlažem da idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, pošto ste vi čuli da se vodila bitka, između koga se vodila bitka u Lođi?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Srpska policija i vojska borili su se protiv nedužnih civila u selu Lođa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da vaši komandanti koji pišu sada javno o toj bici govore o...

SUDIJA MEJ: Moram ovo zaustaviti. Svedok jednostavno ponavlja ono što je čuo. To nije ni od kakve pomoći Pretresnom veću. Ako

je to relevantno, izvodićete dokaze kada za to bude vreme. Međutim, sada ste potrošili više od 20 minuta. Imate samo sat vremena na raspolaganju. Bilo bi bolje da se skoncentrišete na navode izjave svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas da imate u vidu, i ja to želim ovde da naglasim, kako je svedok rekao da je ovo ključno pitanje, međaš za promenu situacije. A budući da se radi o izvrtanju činjenica, i kako postoje nepobitni dokazi o tome, poput knjiga koje je objavljivala OVK i komandanti...

SUDIJA MEJ: To je sve predmet rasprave. Svedok je dao izjavu. Saopštio je šta se dogodilo. Imali ste priliku da ga ispitujete. Pređite na drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato ime Ramabaja (Ramabaja)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato ime Stojkaj (Stojkaj)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Znam da su oni negde iz Dečana, iz opštine Dečani (Decane).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato ime Hadri Đonaj (Hadri Djonaj)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ja sam iz opštine Peć, ne iz opštine Dečani i ja samo znam moj kraj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o Peći, ali ne ko je rođen tamo, nego ko je nešto učinio u Peći. A da li vam je poznato ime Faruh Taći (Farush Thaci)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: To pitanje mi nije jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pitam da li vam je poznato ime tog čoveka, da li znate tog čoveka Faruha Taćija?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate ime čoveka koji se zove Salih Čeku (Salih Ceku)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate za ime Rustem Bući (Rrustem Buci)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli za Šabana Šalju (Shaban Shala)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A za Hasana Kamaja (Hasan Kamaja) jeste li čuli?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA MEJ: Dosta sa tim spiskom. On te ljude ne zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To su imena komandanata jedinica OVK koji su tada, upravo kad ovaj svedok govori ove neverovatne stvari, napali Lođu sa jakim snagama sa namerom da...

SUDIJA MEJ: Rekao sam da nastavite. Ukoliko nemate druga pitanja za ovog svedoka, da zaključimo ovo ispitivanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam ja još mnogo pitanja, ne brinite za to. Samo bih pitao svedoka, budući da ste građevinski inspektor, vi ste završili školu, a da li vam je poznata knjiga objavljena 2000. godine, izdavač: "Mergimi", ovo je doduše fotokopija, i da je naslovljena: "Tako je govorio Tahir Zemaj: Komentari o ratu".

prevodilac: Prevodilac nije uspeo da čuje sva imena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznata knjiga koju ste objavili 2000. godine?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, da li tvrdite da je svedok objavio knjigu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne tvrdim nego kažem da su objavili oni isti koji su ga poslali ovde da ovako predstavlja događaje.

SUDIJA MEJ: To je bio komentar. Gospodine, da li znate nešto o toj knjizi?

SVEDOK KONAJ: Ja znam da je ta knjiga izdata ali je zapravo nika-da nisam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da se u knjizi nalaze podaci koje su dali vaši komandanti o bestrzajnim topovima, automatskom naoružanju, teškom naoružanju i drugom...

SUDIJA MEJ: Svedok ne zna ništa o toj temi. I nije u redu da pominjete izraz "vaši komandanti". Nemate dokaza za to. Možete kada budete želeli tu knjigu navesti kao dokaz, kada za to dođe vreme. U međuvremenu, nastavite ispitivanje ali o drugim temama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja to naglašavam zato što se pominju bestrzajni topovi i teško naoružanje koje oni pominju ovde, upravo zato što je svedok maločas rekao kako se vojska i policija sukobila sa nenaoružanim civilima, a ovde su učestvovala brojne jedinice OVK koje su napale na Lođu. U knjizi se...

SUDIJA MEJ: Ja ću ovo ispitivanje prekinuti ukoliko vi ne pređete na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Potpuno jasno da svedok govori ne-istinu...

SUDIJA MEJ: O tome mi odlučujemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je isto kao da odlučujete da li je danas subota. Kada ste svog starijeg sina poslali u Švajcarsku?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Pre jula, negde mislim početkom februara, ako se dobro sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste juli mesec označili kao pogoršanje, a rekli ste da je u aprilu sledeće godine, nakon nepunih deset meseci, tačnije osam meseci ste izjavili da se stanje pogoršalo čak 16 meseci pre toga. Kako je to moguće? Da li je to vaša izjava iz aprila ili neka docnija izjava?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Časni Sude, optuženi meša stvari. Ja sam vrlo jednostavno i jasno rekao ono što sam rekao. Rekao sam da je do napada na Lođu došlo 5. jula, a 6. jula su izvršeni napadi helikopterom. Ja sam svog sina u Švajcarsku poslao ranije.

SUDIJA MEJ: Mi smo već čuli vaš iskaz o tome. Gospodine Miloševiću, sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je osoba koja se zove Lorens Konaj (Lorenz Konaj)?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: To je moj brat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde on živi?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Zar vas to stvarno interesuje? Časni Sude, da mu odgovorim?

SUDIJA MEJ: Ne, ukoliko to nije relevantno. Gde je on živeo 1998. i 1999. godine možete li nam to reći?

SVEDOK KONAJ: Naravno. Živeo je i radio u Nemačkoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je on radio u vezi sa OVK?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate za njegove aktivnosti povezane sa organizovanjem OVK, odnosi se na njegov život u Nemačkoj?

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude, mislim da porodica optuženog nije relevantna.

(Pretno veće se savetuje)

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, dozvolite da skrenemo pažnju na to. Radi se o uticaju na ovog svedoka, i to bi moglo biti legitimno pitanje i način ispitivanja od strane optuženog. To smo hteli da kažemo njemu u prilog.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Dopustićemo ta pitanja pod uslovom da se dokaže relevantnost. Izvolite, gospodine Miloševiću. Dakle, morate prvo postaviti pitanja kojima ćete uspostaviti relevantnost vaše teme, a zatim možete postaviti direktna pitanja o bratu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, moje direktno pitanje je da li mu je poznato učešće njegovog brata u organizovanju OVK, a povezano sa njegovim boravkom u Nemačkoj?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u izjavi u vezi sa ovom prvom subotom u mesecu da je vaša supruga predosećala da će nešto loše da se desi. Dakle, vi ste po njenom predosećanju poslali majku i dve ćerke kod oca u centar Peći. A posle ste vi i supruga napustili svoju kuću i takođe otišli kod oca. To se sve dogodilo u istom danu, koliko razumem.

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: To nije baš sasvim tačno. Istina je sledeća. Ja sam pre dva meseca poslao moju majku i dve ćerke u četvrt Karagač, a supruga i ja smo ostali tamo gde smo bili, u susedstvu Belog Polja do 5. jula. I kako je to područje bilo opko-

ljeno, ljudi su se smestili oko groblja. Tog istog dana 5. jula moja žena nije htela da tu provede noć i ja sam insistirao da se pridružimo majci i ćerkama i tog dana je došlo, zapravo čuli smo za napad na Lođu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, dakle, to se slaže sa ovim podacima, vi ste dakle napustili svoju kuću neposredno pred napad, praktično nekoliko sati pred napad. Da ste otišli prethodnog dana i da je napad bio rano ujutru, to je, može se reći, nekoliko sati pred napad. Je li to tako?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da, ranije, ali nama nije bilo poznato da će Lođa biti napadnuta, nije bilo nikakve borbe. Mi smo otišli na insistiranje moje žene, prošli smo kroz muslimanski i katolički deo u donjem delu groblja gde je bilo prepuno naoružanih civila i paravojnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi niste bili obavešteni da će biti napad na Lođu nego ste napustili neposredno pred napad prema predosećanju vaše žene. To je ono što vi tvrdite?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Nije mi bilo poznato, želim to ponoviti. Ja nisam imao nikakve kontakte, nikakve razgovore, mi smo bili kod kuće, unutra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, niste imali nikakve kontakte i nikakve razgovore ni sa kim iz OVK?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je Šaćir Studenica (Saqir Studenica) rekao ko je oštetio i opljačkao vašu kuću?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Šaćir Studenica mi je rekao da je moja kuća napadnuta i da je on tamo preneo leš pokojne Nadžije Hotija (Naxhije Hoti). Pokojnica je bila majka mog suseda ubijenog u objektu Petran. Ubila ga je policija, na jednom od punktova gde se proveravaju vozila, a to se dogodilo u utorak, a ne 5. jula. Ona je ubijena u ponedeljak, a u utorak mi je Šaćir Studenica to

ispričao, jer je policija došla u kuću mog ujaka, tražeći mog sina, pa sam i sam tamo otišao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašto je policija dolazila kod vašeg ujaka da traži sinove ukoliko su oni prijavljeni na vašoj adresi?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Pokojnica koja je ostavljena na balkonu moje kuće, navodno je izjavila da je moj, zapravo: "Tvoj sin je ubio policajca". Moj ujak je rekao da je to nemoguće, s obzirom da moj sin nije tu već duže vreme. Primorali su mog ujaka da ode i identifikuje žrtvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako to da je na vašeg sina pala sumnja da je ubio tu ženu, a on nije bio nigde u blizini?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Optuženi bi to trebalo da pita policiju jer to su oni rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ja razumem, policija je po nalogu istražnog sudije sprovodila istragu povodom ubistva te žene za koju je osumnjičen vaš sin. Da li je to vama poznato ili nije?

SUDIJA MEJ: Niste obavezni da odgovorite na to pitanje. Gospodine Miloševiću, potrošili ste 45 minuta na događaje u julu 1998. godine, a ti događaji su periferni u iskazu ovog svedoka. Ukoliko želite da osporite njegov iskaz, suštinu njegovog iskaza o događajima iz marta 1999. godine, treba to da učinite u ovih četvrt sata koji su vam ostali na raspolaganju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, mislim da ja ne treba da ponavljam da ja apsolutno osporavam sve to što je ovaj svedok rekao, kao i drugi svedoci koji ne govore istinu. I od početka ove rasprave ovde, ova...

SUDIJA MEJ: Nema potrebe da držite govor o tome. Ako želite da ga pitate o martu 1999. godine, treba to sada da uradite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Drugo što hoću da razjasnimo, pretpostavljam da nije zabranjeno da pojedine svedoke ispitujem duže, a pojedine kraće, ali da u zbiru bude vreme koje ste vi planirali. Pretpostavljam da vam to ne smeta.

SUDIJA MEJ: Uzećemo to u obzir. Međutim, uobičajeno pravilo je maksimum jedan sat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vi ste planirali ako je to maksimum jedan sat, da danas ispitam četiri svedoka po pravilu 92bis. Je li tako?

SUDIJA MEJ: Nema nikakvih planova o tome koliko svedoka treba da prođe, ali hajde da idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa mislio sam da vreme koje ste mi odredili utrošim na racionalniji način, ali dobro. Recite mi, da li vaši sinovi imaju kriminalne dosijee na teritoriji SFRJ?

SUDIJA MEJ: To nije relevantno pitanje.

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Nikada, nipošto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi onda zbog čega je policija toga dana odvela vašeg strica Antona Konaja (Anton Konaj) u vašu kuću?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Oni su od njega zatražili da identifikuje leš koji su ostavili na balkonu moje kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašto ste vi onda, s obzirom da ste čuli da vam je kuća oštećena i opljačkana, otišli kod strica pa tek potom u policijsku stanicu gde biste rekli šta se dešava?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Ne zbog onog što se dogodilo. Policija je došla po danu i napravili su ono šta su napravili. To nije istina, ja sam otišao u moju kuću da se raspitam šta tamo radi policija zato jer oni nisu mogli stupiti u kontakt sa mnom. Oni su stupili u kontakt sa Šaćirom Studenicom, on je došao do mene

i onda smo obojica otišli u kuću. Kad smo tamo došli, moj stric mi je savetovao da ukoliko ne odem u policiju, da će oni sigurno ponovo doći i to u bilo koje doba, po noći, ujutru, i zato sam otišao u policijsku stanicu, a moj stric je išao sa mnom. U stanici je jedan od policajaca rekao da nije trebalo da dolazimo jer oni znaju ko je to učinio. Još je dodao da ne treba da se vraćamo u kuću. Tada ga je stric upitao šta je sa našom kućom i policijac ga je uvredio i ja sam pozvao strica i mi smo otišli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako ga je napao policajac?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Vređao ga je, psovao mu majku najviše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, opsovao ga je.

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da, opsovao mu je albansku majku i tada sam ja poveo svog strica i izašli smo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada ste tačno napustili Kosovo i otišli u Crnu Goru?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: 1998. godine sam dva puta napustio Kosovo, to jest 9. ili 10. ujutro, bio je petak. Pre nego što smo otišli zbog policijskih patrola koje su dolazile i pitale za mene i mog oca, supruga i ja smo otišli na groblje. Komšija nam je rekao da ne idemo svojim kućama. Međutim, supruga je sa suprugom tog komšije otišla kod jednog makedonsko-srpskog bračnog para. Ona ih je otpratila do moje kuće tako da bi videla da li je telo još na balkonu. Prišavši kući, čula je da je neko pita kuda će, i odgovorila je da ide svojoj kući. Unutrašnjost je bila uništena, zidovi su bili išarani: "Dobrodošli nazad", "Srbija do Tirane" i slično. Tada smo otišli u Crnu Goru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi kažete da su vam pre odlaska kuću zaposeli snajperisti?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Da, to je tačno. Dve jednospratne kuće su bile uništene, u novim kućama su se snajperisti pozicionirali i još u tri-četiri kuće. Posedujem fotografije pred sobom

tih uništenih kuća. Imali su pregled nad celom teritorijom Lođe i Peći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko su bili ti ljudi u vašoj kući, ti snajperisti što su zaposeli vašu kuću?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Mi nismo mogli da uđemo da vidimo ko su oni jer da smo se sreli s njima, ne bismo znali kakav bi bio rezultat. Zvali su ih "frenkijevci".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi maločas rekli da je vaša žena u kući samo našla ispisane grafite, jeste to govorili o svojoj kući ili sam ja pogrešno razumeo?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Grafiti su bili na zidovima i na vratima kuće i bili su na srpskohrvatskom. Jasno je na fotografijama da je srpska policija ili vojska, ko god je bio tamo, to napisao. Ja nisam bio tamo, tako da ne mogu da kažem ko je od njih to napisao, ali bilo je jasno šta je napisano. Pisalo je: "Srbija do Tirane", "Ovo je Srbija", "Mi ćemo se vratiti", i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Mi ćemo se vratiti", pa šta znači to mi ćemo se vratiti. Znači da je to napisao neko ko je otišao odatle?

SUDIJA MEJ: Svedok ne treba da spekulise šta je značio grafit.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste videli tada mnogo kuća zapaljenih i oštećenih od dejstava tamo u Lođi, u tom delu?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: 6. jula 1998. godine mogli smo da vidimo stvari sa udaljenosti, od kuće mog oca i videli smo samo dim, videli smo kako se dim izdiže iznad grada. Mesto je bilo napadnuto iz vazduha. Ja ne znam zašto mi postavljate takva pitanja. Sigurno da je čitav niz kuća bio spaljen, Lođa je potpuno savršeno sa zemljom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upotrebili ste istovetan izraz kao i komandanti OVK u ovoj knjizi, kažu da su naredili da se sve sravni sa zemljom i zapali.

SUDIJA MEJ: To je komentar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja pitam da li ima veze ta činjenica da ste upotrebili isti izraz koji oni upotrebljavaju, "sravnjeno sa zemljom"?

SVEDOK KONAJ – ODGOVOR: Helikopteri i vojni avioni su nosili srpske oznake. Ko je drugi to mogao da uradi? Ko drugi osim vaše vojske i policije je bombardovao celo selo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovi vaši komandanti pišu da su njihovi borci tokom bitke sa srpskim snagama to uradili. Tako kažu.

SUDIJA MEJ: Nastavili ste sa unakrsnim ispitivanjem za koje vam je rečeno da nije relevantno. Prema tome, ja moram da privedem kraju ovo unakrsno ispitivanje. Vi se stalno vraćate na istu temu, prema tome, nema više pitanja. Da li prijatelji Suda imaju pitanja?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, nemamo pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja imam još bar 50 pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Ima li dodatnih pitanja?

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude, ne. Samo da dodam, ukoliko Sud traži fotografije koje je svedok doneo, Tužilaštvo ih ne bi pridružilo materijalima jer se ne odnose direktno na navode izjave. Međutim, zarad objašnjenja grafita, ukoliko to Sud zahteva, priložićemo ih.

SUDIJA MEJ: Hvala lepo. Hvala što ste ih doneli, gospodine Konaj. Mi smo čuli vaše svedočenje i ono je dovoljno. Hvala vam što ste došli. Možete se povući.

SVEDOK KONAJ: Časni Sude, hvala i vama.

TUŽILAC ROMANO: Pre nego što pozovem drugog svedoka, da razjasnim nešto. Obaveštavam Sud da je jedan od svedoka, treći po redu danas, Mahmut Halimi (Mahmut Halimi) u bolnici na pregledu. Upravo sada on je u bolnici.

SUDIJA MEJ: Dobro.

TUŽILAC ROMANO: Izvinjavam se, upravo sam obaveštena da se on vratio iz bolnice, tako da nećemo morati da menjamo redosled svedoka.

SUDIJA MEJ: Ko je sledeći svedok?

TUŽILAC ROMANO: Edison Zatrići (Edison Zatriqi).

SUDIJA MEJ: Neka se svedok zakune.

SVEDOK ZATRIĆI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu i samo istinu.

SUDIJA MEJ: Izvolite sest. Izvolite, gospođo Romano.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Recite nam vaše ime i prezime.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ja se zovem Edison Zatrići.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gde i kada ste rođeni?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Rođen sam 5. decembra 1956. godine u Peći.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: U kojoj opštini se nalazi Peć?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Peć je opština za sebe.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: A možete li nam navesti sela u okolini Peći?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ima mnogo sela u opštini Peć, Lođa, Raušić (Raushiq), Plavljane (Pavlan), Radavac (Radavc)...

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala. Šta ste po zanimanju?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: U ovom trenutku ja sam vozač za regionalnu kancelariju OEBS-a u Peći.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste vi Albanac?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Zatrići, predstavnici Tužilaštva su sa vama razgovarali 20. juna 2001. godine, da li je to tačno?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste vi tada dali izjavu?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: 29. januara 2002. godine vi ste prisustvovali sastanku u Peći, zajedno sa predstavnicima Tužilaštva i predsedavajućim službenikom Međunarodnog suda i tom prilikom vam je predočena kopija vaše izjave na albanskom jeziku. Da li je to tačno?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Vi ste pogledali vašu izjavu i uneli ispravku sitnih grešaka iz vaše prve izjavi. Da li je to tačno?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, to je tačno. Ja sam ispravio greške u prevodu.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Hvala. Rezime svedočenja ovog svedoka je sledeći: svedok je ceo život živeo u Peći i bio je direktor i vlasnik kompanije "Flamingo turs" sa tri autobusa u voznom parku. 23. marta 1999. godine, srpska policija je naredila svedoku da izađe u dvorište tog preduzeća i oduzela autobuse. Na svedokov zahtev za pismenom potvrdom, policajac je uperio pušku u svedoka i zapretio mu. On nije više video ta vozila sve dok se nije vratio u Peć nakon oružanog sukoba. Svedok je kasnije saznao da su njegovi autobusi korišćeni za transport kosovskih Albanaca iz Peći. Svedok takođe navodi da je 27. marta 1999. godine bio u svojoj kući kada je video srpsku vojsku kako ispaljuje rakete iz dvorišta srednje škole i bolnice u pravcu četvrti Kapešnica (Kapesnica). Svedok se preselio kod rođaka u drugo naselje, a sledećeg dana 28. marta 1999. godine, svedok se sa porodicom odvezao do Rožaja u Crnoj Gori u dugoj koloni vozila. Usput su mimoilazili naoružanu policiju i civile koje su usmeravali. Svedok je napustio Kosovo jer se bojao za svoju bezbednost i bezbednost svoje porodice. Vratio se u Peć 26. jula 1999. godine i našao svoju kuću, svoje preduzeće i autobuse potpuno spaljene. To je rezime. Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Izjave bi trebalo da budu uvedene kao dokazni materijal.

TUŽILAC ROMANO: Izvinjavam se, mi ćemo sada da dostavimo izjave.

sekretar: To je dokazni predmet broj 113.

TUŽILAC ROMANO: Hvala.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

prevodilac: Molim mikrofona za optuženog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ...

SUDIJA MEJ: Mikrofon.

prevodilac: Molim da optuženi govori u mikrofon. Nismo čuli početak.

SUDIJA MEJ: Ponovite. Prevodioci nisu čuli početak.

prevodilac: Molim optuženog da govori u mikrofon.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da ste ceo život proveli u Peći, da ste se bavili transportom, dakle komunicirali u toj sredini veoma mnogo, da li se može pretpostaviti da dobro poznajete prilike u Peći pred rat?

SVEDOK ZATRIČI – ODGOVOR: To je tačno. Ja sam proveo ceo život u Peći, ali nisam se uvek bavio transportom. Počeo sam da se bavim transportom nakon što sam otpušten iz "Ljubljanske banke", a to se desilo 1991. godine i tada sam počeo da radim kao vozač. A tačno je da sam mnogo putovao, i to širom Balkana i sve do Austrije i Italije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Poenta mog pitanja je bila da vi dobro znate prilike u Peći i da ste ih dobro poznavali pred sam rat.

SVEDOK ZATRIČI – ODGOVOR: Da, relativno dobro, relativno sam dobro informisan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, i to što ste pre posla u transportu radili u slovenačkoj banci takođe je bio posao gde se komunicira sa ljudima i dosta toga sazna. Je li to tako?

SVEDOK ZATRIČI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvi su bili u tim godinama pred rat odnosi u Peći? Da li možete najkraće, u rečenici ili dve, da kažete kakvi su bili odnosi?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Mogu da posvedočim, ali molim vas budite precizniji, na koji vremenski period mislite? Da li mislite na period pre vašeg dolaska na vlast ili posle?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o ovom periodu pred rat, a vi možete da govorite o svakom o kom želite, ali ja vas pitam za neposredni period pred rat, kakvi su bili odnosi? Znači 1998. i 1999. godina, da preciziram pitanje.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Taj period bio je jako težak, jer je naše kretanje bilo ograničeno. U to vreme odnosi između Albanaca i Srba su zahladili. Posebno su zahladili nakon misterioznih ubistava koja su se desila u Peći 1998. godine, kada su ubijena braća Đukaj (Gjukaj). Potom, ubistva doktora Čekua (Ceku), pa doktora Dževada Gašija (Xhevad Gashi) i Emina Baša (Emin Bas-ha), i Emira Gašija (Emir Gashi). To je dovelo do znatnog zahlađenja odnosa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi znate ko je ubio Albance koje ste sad pomenuli?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: U tom periodu, posebno u Peći, to je bila javna tajna. Ova ubistva je naložila i izvela zloglasna organizacija koja se zvala "Crna ruka". Uglavnom je delovala u sumrak i u zoru. Kidnapovala je Albance koji su slučajno bili na ulici i posle toga se više ništa ne bi čulo o njima ili su, narednog dana, nađeni mrtvi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam o kojoj organizaciji "Crna ruka" govorite. Znamo za organizaciju "Crna ruka" od pre sto godina. Ta je davno prestala da postoji, pripada istoriji. O kakvoj "Crnoj ruci" vi govorite?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ja ne znam ništa o organizaciji "Crna ruka" koja je osnovana pre 120 godina, ali znam da je nastavila sa radom u Peći i da su pripadnici te organizacije bili redovni policajci koji su tokom dana obavljali policijske poslove, a noću su činili okrutna ubistva u našem gradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta to tražite po papirima ispred vas, da li "Crnu ruku"?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne. Srećom, ja nisam bio izložen radu "Crne ruke" u Peći pre rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dajte, molim vas, ispričajte nam bar ko vas je obavestio o "Crnoj ruci"?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Mnogo se govorilo o "Crnoj ruci" u Peći u to vreme. Ja sam zabeležio imena nekoliko pripadnika ove organizacije, uključujući i moje komšije. Bilo je mnogo govora o toj organizaciji u mom gradu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Zatrići, pomozite nam oko sledećeg. Kakve su to beleške koje imate ispred sebe?

SVEDOK ZATRIĆI: To su beleške o periodu pre rata i o mojoj deportaciji zajedno sa mojim sugrađanima.

SUDIJA MEJ: A kada ste vodili te beleške?

SVEDOK ZATRIĆI: Beleške sam vodio uporedo sa događajima. Sve beleške koje imam sam uneo u kompjuter i odštampao.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Mogu li da pomognem Veću, beleške koje se nalaze pred svedokom izgledaju kao rukopisne beleške. Izgleda da se smenjuju svedoci koji donose beleške sa sobom i postavlja se pitanje da li je to poželjno, budući da je ovo unakrsno ispitivanje optuženog. Svedok je dao izjavu, izjava je uvedena kao dokazni materijal. Rezime je podeljen Veću i svim stranama. Možda bi bilo korisnije kada bi on odgovarao na pitanja ne služeći se beleškama koje moguće da imaju drugačiju istoriju, drugi kontekst koji bi onda trebalo objasniti.

SUDIJA ROBINSON: Ali ovim će se zadovoljiti vaš zahtev da su te beleške vođene u vreme kad se to dešavalo.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ali mi nismo detaljno ispitali kada su sačinjene, nismo pažljivo ispitali dokument. Zatim, nismo se pozabavili time da li se te beleške koriste samo da se osveži njegovo sećanje. Mogu da prihvatim tvrdnju Veća, odnosno uvaženog sudije da mogu da se koriste kao podsećanje na dati trenutak, međutim, potrajalo bi dok bi se dokazala i opravdala njihova veza sa ovim trenutkom. I to je pitanje koje želim da postavim Veću, smatram da nije od pomoći da se dokazi zasnivaju na ovakvim materijalima.

SUDIJA ROBINSON: Pomenuo sam to, gospodine Kej. Naime, iako beleške ne ispunjavaju zahteve koje ste vi postavili i koji su uobičajeni u sistemu iz kojeg vi dolazite, mi ponekad dozvoljavamo svedocima da osveže svoje sećanje gledajući u beleške koje su vođene čak i nakon događaja, ali smo mi na kraju ti koji pridajemo određenu težinu u dokazima. Međutim, razmotrićemo to.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Gospodine Zatrići, mi ćemo vam dozvoliti da koristite svoje beleške. Ali ako možete, svedočite bez pozivanja na njih, pošto smo mi pre svega zainteresovani za vaše svedočenje, a ne za vaše beleške. Mi vas molimo da to učinite, ali ako je potrebno da osvežite vaše pamćenje konkretnim podacima, možete to da uradite. Gospodo Romano, kada je reč o svedocima, možda bi bilo bolje da ubuduće, ako žele da se pozovu na svoje beleške, onda zatraže dozvolu. Zapravo, svedoci bi trebalo da svedoče bez pozivanja na beleške. Prema tome, Tužilaštvo to uzima k znanju i ubuduće treba da upozori svedoke ako žele da koriste beleške, da treba to i da pomenu.

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude, da razjasnim: svedoci u Hag dolaze sa dosta materijala, Tužilaštvo im daje instrukcije da se

usredsrede na svedočenje. Izgleda da strahuju da će ponešto zaboraviti, pa zato to i donose u sudnicu. To je više pomagalo.

SUDIJA MEJ: Dobro, ali ako...

TUŽILAC ROMANO: Mi ćemo voditi računa o tome.

SUDIJA MEJ: Ukoliko svedoci žele da se pozivaju na beleške i ako su sačinjene na vreme, treba da zatraže dozvolu.

TUŽILAC ROMANO: Obratićemo pažnju na to.

SUDIJA MEJ: Sada ćemo napraviti pauzu. Gospodine Zatrići, sada imamo pauzu pola sata, molim vas da tokom pauze ni sa kim ne razgovarate o svom svedočenju sve dok se ono ne završi, a to uključuje i predstavnike Tužilaštva. Pola sata pauze.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: S obzirom da ste pauzu napravili nakon razmatranja o beleškama, želeo bih samo da skrenem pažnju da nigde u svedokovim pismenim izjavama nije navedeno da je prilikom davanja izjave koristio beleške, tako da, ako to tada nije radio, ne razumem zašto bi to sada činio. To se odnosi i na druge svedoke.

SUDIJA MEJ: Možete ga o tome pitati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo napominjem da u izjavi ne piše da je svedok koristio beleške. Da jeste, valjda bi službenik morao to da konstatuje.

SUDIJA MEJ: To nije važno. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste dakle o atmosferi koju su opterećivali zločini. Nabrojali ste nekoliko nerasvetljenih ubistava. Moje pitanje glasi: da li vi znate da je ta ubistva izvršila OVK?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, pogrešili ste. Ta ubistva nije izvršila OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako vi to znate da nije izvršila OVK, kad tvrdite da nije, to znači da pouzdano znate da nije?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Prvo, nemojte me prekidati, slušajte me. Saslušajte moje svedočenje do kraja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Zatrići, morate imati na umu da ste na Sudu, molim vas da odgovarate na pitanje.

SVEDOK ZATRIĆI: Moj odgovor je, kao što sam već rekao, da je bila javna tajna da ta organizacija radi u Peći godine 1998. i 1999. godine. U to vreme nismo se usuđivali izlaziti iz kuća, ukoliko bismo i izašli, brzo bi se vratili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je tu glasinu o navodnoj "Crnoj ruci" lansirala upravo OVK?

SUDIJA MEJ: Udaljavamo se od suštine iskaza i predmeta, pogotovo kad govorimo o glasinama. Dajte da idemo na nešto konkretnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam se osvrnuo na glasine zato što je svjedok govorio o njima. Da idemo dalje dakle. Vi ste poznavali ljude na rukovodećim funkcijama u Peći? Da li je na rukovodećim funkcijama u Peći bilo mnogo Albanaca?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Od vremena kad ste vi došli na vlast ti su se ljudi mogli nabrojati na prste jedne ruke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam za 1998. i 1999. godinu. Da li znate Albance u Peći koji su bili na funkcijama i u zvaničnim strukturama vlasti u Peći? Samo mi kažite da ili ne, da bi štedeli vreme.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: U tom periodu 1998. i 1999. godine nije mi poznato da je ijedan Albanac bio na položaju u Peći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli za ime Džafer Đuka (Xhafer Gjuka)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da. On je bio moj profesor fizičkog vaspitanja u gimnaziji u Peći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je on bio načelnik Društvenih službi u opštini Peć? A kasnije je bio i član Privremenog izvršnog veća Kosova i Metohije.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Nisam znao ništa o položaju Džafera Đuke. Znam da je on učestvovao u radu stranke po imenu JUL ili tako nekako, ali ne znam na kakvom je položaju bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On jeste bio član rukovodstva Jugoslovenske levice, ali je bio na ovim položajima. Vi ne znate da je bio član Privremenog izvršnog veća i da je bio načelnik Društvenih službi u Peći?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne. Nisam to znao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate Albanca Dema Muhaja (Deme Muhaj), zamenika načelnika Državne bezbednosti u Peći? Da li njega znate?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Znao sam ga kao čoveka, ali vi ste pogrešili njegovo prezime. To nije Muhaj nego Munjaj (Munjaj).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam potpuno siguran u pravilan izgovor albanskih imena, ali bitno je da smo ga identifikovali. A da li znate za Šaćira Nikćija (Shaqir Nikqi), predsednika Suda za prekršaje u Peći?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, ne znam tog čoveka. Sad prvi put čujem to ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate ko je Mazlum Avdulji (Mazllum Avdyli)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne sećam se njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Direktor škole u Peći. A da li znate ko je Riza Demaj (Rizah Demaj), direktor osnovne škole?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Recite mi koje osnovne škole jer se ne sećam tog imena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osnovne škole u Ruhotu (Rohot) kod Peći.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, ne sećam se tog čoveka, ne znam ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato ime, budući da ste bili privrednik, verovatno vam je poznato ime Fatmir Gaši (Fatmir Gashi) koji je bio zamenik direktora SDK u Peći?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, znam Fatmira Gašija, poznajem ga lično. On je bio moj kolega dok smo radili u banci. Znam ne samo Fatmira, nego i mnogo drugih ljudi u SDK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Takođe Albanaca, je li tako?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne razumem ovaj komentar.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Šta je ovde bitno u pitanju? Ovaj svedok je u svom iskazu rekao da je bio direktor turističke firme i da su autobusi firme oduzeti i korišćeni, prema tvrdnjama Tužilaštva za deportacije izbeglica. On je takođe rekao da se on sam u martu 1999. godine nalazio u Peći dok je trajalo granatiranje. A potom je napustio grad u svom vozilu i otišao u Crnu Goru. Dakle, njegov iskaz je to, a vi sad pokušavate njegov iskaz da proširite na potpuno nebitne stvari. U čemu je relevantnost te činjenice, čak iako su pojedini Albanci bili na položajima u Peći, zašto bi to bilo važno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Relevantnost je u tome što svedok tvrdi da se broj Albanaca na položajima mogao izbrojati na prste jedne ruke, a takođe tvrdi da neposredno pred rat, 1998. i 1999. godine, nije bilo Albanaca na položajima a da je njemu poznato. Ja sam naveo veliki broj Albanaca na vrlo značajnim položajima u Peći. On je bio direktor firme, Peć nije Njujork nego mali grad, prema tome, morao je znati sve te Albance. Dakle, pitanje kredibiliteta iskaza svedoka koji tvrdi da nije bilo Albanaca zvaničnika, a čim mu se predoče podaci da to nije bio jednocifren broj, već dvocifren pa i veći, uključujući i člana Vlade kao što ste videli, prema tome, to je vrlo relevantno jer se stalno stvara utisak da Albanci nisu imali nikakva prava, a ovde se vidi na primeru, jedne opštine, Peći, da je veliki broj Albanaca zauzimaao funkcije društvene, političke, javne, državne itd. Zato je to relevantno. Ako vi tvrdite da sve to nije relevantno, pa...

SUDIJA MEJ: Čak i da ste vi u pravu, o tome ovaj Sud ne raspravlja. Sud se bavi raseljavanjem i ubijanjem 1999. godine. Iskazi o događajima neposredno pre toga mogu biti relevantni. Međutim, nama se čini da to nije jako važno. Trošite mnogo sudskog vremena na ta pitanja. To je bio slučaj, na primer, sa prethodnim svedokom, a sada evo i sa ovim. Ukoliko vi želite osporiti bilo šta iz navoda svedokove izjave, učinite to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da je relevantnost ovih pitanja i u tome što činjenice dovode potpuno u sumnju priču o deportacijama. S obzirom da bi ove ličnosti na značajnim funkcijama morale biti angažovane da je bilo deportacija, budući da su bili na položajima. A ko bi poverovao da su Albanci iz struktura vlasti u jednoj opštini organizovali deportacije Albanaca, čak i da se podrazumeva da su Srbi to hteli uraditi, što je takođe neistina?

SUDIJA MEJ: Da li vi osporavate iskaz ovog svedoka o okolnostima pod kojima je on izbegao u Makedoniju? Ako to osporavate, onda mu to morate reći. Da li osporavate činjenicu da su njegovi autobusi konfiskovani? I to mu morate reći. To su činjenice o kojima on

može da govori i to su činjenice koje su u ovom predmetu bitne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je jasno da osporavam, a nadam se da je i vama jasno, ukoliko pažljivo pročitate njegove pismene izjave. Ali to ću već pokazati. Koliko mi još vremena dajete za ovog svedoka, molim vas, da bih znao da reduciram pitanja, budući da očigledno nemam mogućnosti da postavim sva?

SUDIJA MEJ: Imate uobičajeno vreme na raspolaganju. Do sada ste potrošili čini mi se 25 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, znači imam još 40 minuta za njega?

SUDIJA MEJ: Otprilike toliko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači do 12.30. Ukratko, da li su vam poznate ove osobe, da li su vam poznata imena Skendera Nuroja (Skender Nuro), direktora preduzeća "Žito promet", Besima Haskaja (Besim Haska), zamenika načelnika oblasne tržišne inspekcije, Muhameda Čorkadiju (Muhammed Corkadiu), predsednika opštine Peć, a potom i šefa Odeljenja za plan i analizu opštine Peć, pa Skender Hajdini (Skender Hajdini), načelnik Kadrovske službe u Peći. Dakle, taj koji je primao i otpuštao službenike. Doktor Drita Selmanaj (Drita Sellmanaj), načelnik odeljenja u Gradskoj bolnici, doktor Fatmir Kurmehaj (Fatmir Kurmehaj), direktor Infektivne bolnice...

SUDIJA MEJ: Prestanite. Gospodine Zatrići, sugeriše se da je bilo Albanaca na važnim položajima u Peći. Da li nam možete biti od pomoći u vezi sa ovom sugestijom?

SVEDOK ZATRIĆI: Da. Sva pomenuta imena su imena ljudi koje ja znam. Međutim, moram reći da se ti položaji ne mogu upoređivati sa položajem vrsnog ekonomiste Fatmira Gašija. I ne mogu

se upoređivati sa položajem Džafera Đuka jer to su krajnje suprotnosti. Ja ne znam mnogo o tome kako funkcioniše opština jer se nisam opštinom ni bavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne razumem objašnjenje suprotnosti. Jer i Džafer Đuka je isto Albanac.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Džafer Đuka je Albanac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bio je član Privremene vlade Kosova, pa u kakvoj je to suprotnosti sa ovim drugim Albancem koji je direktor SDK?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Nije mi bilo poznato na kojem je položaju Džafer Đuka. Ali ja nisam znao da je on imao tako visok položaj i ja sam ga jednostavno znao kao zamenika direktora SDK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi, sve ove Albance koje sam vam pročitao, da li ste ih poznavali?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne sve, ne sve. Pojedine sam poznao, ali jednostavno kao lica, kao ljude koji žive u Peći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A hoćete da kažete da niste znali šta su radili, niste znali na kojim su funkcijama bili? Da li to tvrdite?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam znao koje su oni poslove imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, pročitacu vam, evo da ne bih gubio vreme, još samo deset imena Albanaca da mi kažete da li ih znate? Doktor Midhat Jakupi (Midhat Jakupi), načelnik ortopedije Gradske bolnice, Ojdaj Pepaj (Ojdaj Pepaj), sekretar "Kosovo-transa", Granit Tetaj (Granid Tetaj), istražni sudija Okružnog suda u Peći.

SUDIJA MEJ: Usporite, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Adem Grapći (Adem Grapci), sudija Opštinskog suda u Peći, Šaban Ukaj (Shaban Ukaj), koordinator za obrazovanje u Peći. Inače, stalno se tvrdi da se Albanci nisu obrazovali, a čak koordinator za obrazovanje u Peći je Albanac. Salih Dionka (Salih Dionka), direktor zadruga u Kućištu (Kucihste). Da ne nabrajam svih pet direktora zadruga u selima oko Peći, i svi su Albanci. Na čelu Vojnog odseka u Peći bio je takođe Albanac. Spiskove vojnih obveznika i pozive je pripremao Hetidže Beriša (Hatixhe Berisha) i Ekrem Zara (Ekrem Zara), inspektori za...

SUDIJA MEJ: Dosta. Svedok ne može sve ovo sad obrazložiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ga pitam...

SUDIJA MEJ: Gospodine Zatrići, postavljeno vam je pitanje o jednom nizu imena, možete li nam nešto reći o tome ili ne?

SVEDOK ZATRIĆI: Pojedine od njih znam, ali ne mogu znati ko je bio na kom položaju, na primer ko je bio direktor zadruga. Ja sam se bavio transportom. Nisam se bavio poljoprivredom. On može pročitati jako puno imena, ali ja ne bih znao na kojim su položajima oni bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li bar znate za Hatidže Beriša, vojni odsek Peć. Znači vojni obveznici, spiskovi, pozivanje u vojsku, itd. On je bio albanske nacionalnosti. Dakle, da li znate za to?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, ne znam ništa o njemu, ja sam svoj vojni rok završio pre mnogo vremena i ne znam ništa o opštenarodnoj odbrani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali bavili ste se saobraćajem. Da li znate za imena Feti Hoti (Fetih Hoti) i Ehrem Zara, obojica su radili upravo kao inspektori za saobraćaj u opštini Peć? Znači u vašem poslu. Takođe Albanci.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, lično ga poznajem. Znam da

su njegova ovlašćenja bila veoma ograničena. On je bio inspektor godinama, bio je tamo i drugi inspektor po imenu Antić, a Feti Hoti je imao veoma ograničena ovlašćenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro de, sad o ovlašćenjima, to je vrlo relativno pitanje. A ne čini li vam se da, ne mogu dalje da čitam, jer bi bilo besmisleno, ali pročitao sam do sada najmanje 30 funkcija na kojima su bili Albanci, da li vam se čini moguće da sa tom strukturom funkcija na kojima su bili Albanci, nekakva vlast može da se bavi organizovanjem i deportovanjem Albanaca iz Peći?

SUDIJA MEJ: Nije na svedoku da o tome odlučuje. O tome ćemo mi doneti odluku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate da su u selima oko Peći postojali lokalni policajci, baš u albanskim selima, koje su birali sami meštani i koji su u njihovo ime bili dakle, na tim funkcijama lokalnih policajaca i nosili su uniforme i oružje, a izabrani su od seljaka u tim selima? Da li se sećate toga?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, toga se ne sećam, jer u Peći i okolini nikada nisam video albanskog policajca, a imao sam kontakte sa mnogo ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate imena Hadža Beriša (Haxha Berisha) iz sela Kruševac (Krushefc)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, ne sećam se tog imena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je bio lokalni policajac, Albanac u selu Kruševac. A da li se sećate imena Gaći Keljmendi (Gaci Kelmendi)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam čuo ničije ime, ni za koga za koga biste vi tvrdili da je policajac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je bio iz sela Kosurić (Kosuriq). A da li znate za ime Bušataj (Bushataj)? Bušataj, polica-

jac iz sela Ljubovo (Lupove) i Raušić, to vam je neposredno pored Peći, njega su ubili pripadnici OVK. Upravo zato što je bio policajac. Da li znate za taj slučaj?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam čuo za taj slučaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate za policajca čije je ime Nikolići (Nikoliq), pa Dragovan Milovanić iz Počešće (Poceste)? Da li to znate?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam ga poznavao i kao što dobro znate, živeo sam u Peći. Tokom 1998–1999. godine nisam prolazio kroz ova sela i ta mi imena nisu poznata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, pošto ste, eto, bili samo u Peći, da je ijedan Srbin, civil, policajac ili vojnik u ovom periodu, na primer, između oktobra 1998. godine i 24. marta 1999. godine, ubijen ili oteč od strane OVK sa područja Peći?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam čuo za tako nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi uopšte čuli za OVK dok ste bili u Peći?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, mnogo sam čuo i ponosan sam na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, odgovorili ste. A da li vam je poznato višestruko ubistvo dece u kafiću "Panda" u Peći, i to dečaka od 17 do 19 godina?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, čuo sam za taj incident. To je jedno od spornih ubistava do kojih je došlo u mom gradu.

SUDIJA MEJ: Da li vi znate bilo šta o tome direktno ili ste samo čuli?

SVEDOK ZATRIĆI: To su stvari o kojima se govorilo u Peći i ja sam čuo za to. Mogu li nastaviti?

SUDIJA MEJ: Sledeće pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je poznato ime Sadriu Komoni (Sadriu Komoni)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne. Ne poznajem ga i ne sećam se tog imena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato kakvi su bili njegovi odnosi sa Srbima?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, ne mogu da se setim tog imena. Rekao sam da ga nisam poznavao, prema tome, ne mogu da znam u kakvim je odnosima bio sa Srbima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznat Albanac po imenu Tači Uka (Thaci Uka)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam čuo za njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznat Albanac po imenu Bušati Jahu (Bushati Jahu)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam ga poznavao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste bar čuli da je Bušati Jahu kao pripadnik OVK ubio Tačija Uku? To se moralo čuti u Peći.

SUDIJA MEJ: Rekao je da ga nije poznavao, prema tome, ne može to znati. Možemo li nastaviti sa nečim od značaja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa u Peći svako zna šta ko kuva za ručak, a ne kad neko nekoga ubije.

SUDIJA MEJ: Da li je to tačno za Peć?

SVEDOK ZATRIĆI: Ne, to uopšte nije tačno, jer Peć nije tako malo mesto kao što ga oslikava optuženi. Pored toga, moramo imati na umu ograničeno kretanje i nemogućnost da se dođe do informacija o svemu što se ovde tvrdi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da je u Peći bilo ograničeno kretanje kad su se ovi događaji dogodili?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da. To je tačno. Naše kretanje je uvek bilo ograničeno na tri, četiri sata dnevno, a ostatak dana smo provodili kod kuće, a u određenim trenucima, u određenim periodima nismo čak smeli ni da izlazimo na balkon. Recimo, mene je jedan od mojih komšija savetovao da ostanem kod kuće, jer su snajperi na takvim pozicijama da mogu da mi dovedu život u opasnost i zbog toga mogu da kažem da je naše kretanje bilo izuzetno ograničeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vaše kretanje je bilo ograničeno time što vam je komšija rekao da je opasno, a ne time što vam je neko zabranio da se krećete? Ja sam tako razumeo. Da ili ne?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, mislim da ste me pogrešno razumeli. Ja sam rekao da pored toga što nam je kretanje bilo ograničeno, nismo mogli čak ni da izađemo na balkone ili krovove vlastitih kuća, zbog snajperista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To, naravno, nije tačno, ali recite mi, molim vas, ko vam je ograničio kretanje, čime je bilo ograničeno vaše kretanje?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Tačno je da mi niko nije došao lično i rekao "ne možeš da izađeš u grad" ili tome slično. Ali činjenica da je bilo nerazrešenih ubistava bila je dovoljan razlog za građane da ograniče svoje kretanje i izlaze napolje samo kada zaista moraju, a ne u svakoj prilici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, moje pitanje je bilo da li vam je neko ograničio kretanje zapovešću, naredbom ili nalogom? Vi kažete, ne. Idemo dalje, da ne gubimo vreme. Da li ste čuli za Albanca Beriša Zumber (Berisha Zyumber)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam čuo za njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ne znate da je ubijen?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je o svim ovim ubistvima izveštavala štampa, radio i televizija u Peći? Postojala je i lokalna radio stanica, a mogli ste i posmatrati programe Radio-televizije Srbije i Prištine itd. Da li to znači da vi niste pratili čak ni sredstva informisanja?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, nisam pratio sredstva informisanja, ova sredstva informisanja koja su bila u Peći. Kao što dobro znate, mi smo pratili druge programe putem satelitske televizije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste pratili programe samo televizije i radija iz Albanije i zapadnih medija, je li tako?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Programe iz Albanije vrlo malo, uglavnom smo pratili CNN, Euro News i druge programe koji su emitovani iz Evrope. Tako smo mogli da saznamo istinu, da saznamo šta se dešava u našoj blizini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi ste preko Euro Newsa saznavali šta se događa u gradu u kojem živite? Da li vi to tvrdite?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Nisam govorio samo o svom gradu, već o Kosovu u celini. To su programi koje smo mi slušali, pratili i ja sam pomenuo i druge medije ako se dobro sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, preko Euro Newsa i drugih medija. Dakle, vi tvrdite da ništa niste znali o događajima u vašem gradu?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Nisam rekao da ništa nisam znao, samo sam odgovorio na pitanje u vezi sa imenima koja ste vi naveli i rekao sam da nisam čuo za njih, niti za bilo kakve programe koji bi prenosili incidente o kojima ste vi govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato ime Albanac Kući Skender (Skender)? Kuci ili Kući, ne znam kako se čita, Kuci možda, Skender?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne, ne znam to ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate takođe za Albance Adema (Adem) i Bakira Đuku (Bakir Gjuka)?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Izvinite, da li možete ponoviti prezime?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Đuka Adem i Bakir?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, čuo sam za njih i poznao sam ih lično, oni su kidnapovani i pogubljeni, 23. su nađeni mrtvi.

SUDIJA MEJ: 23. kojeg meseca, gospodine Zatrići?

SVEDOK ZATRIĆI: 23. jula 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1998. godine. 1998. godine, kidnapovani i ubijeni od strane OVK. Tačno jula, krajem jula 1998. godine. A da li vam je poznato ko je bio...

SUDIJA MEJ: Niste postavili pitanje, vi ste to izneli kao tvrdnju. Besmisleno je da postavljate pitanja svedoku o stvarima koje on ne zna. Da li znate šta se desilo sa tom dvojicom na primer?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Upravo je rekao da su bili oteti.

SUDIJA MEJ: A da li znate šta se desilo nakon što su oteti?

SVEDOK ZATRIĆI: Da, braću Đuka su odveli uniformisani srpski policajci oko 21.00 h. Očevici su svedočili o tome i ja to prenosim. Rekli su da su pogubljeni. Nađeni su mrtvi i unakaženi na raskrsnici puteva koji vode do pivare i šećerane. Pronašli su ih radnici koji su išli u jutarnju smenu.

SUDIJA MEJ: Da li ste vi razgovarali sa nekim od svedoka lično?

SVEDOK ZATRIĆI: Da, oni su ti koji su mi to ispričali, jer ja sam poznao ne samo očevice, već sam poznao i braću Đuka i njihove porodice, tako da sam razgovarao i sa porodicama i sa očevicima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi, dakle, tvrdite da njih nisu ubili pripadnici OVK? Nego tvrdite da su ih policajci odveli negde, masakrirali i bacili? Da li je to vaša priča?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, to je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dovoljno za odgovor. Da li vam je poznato ko je bio Nuredin Zejnulahu (Nuredin Zejnulahu)? Zejnulahu Nuredin?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da. On je bio lekar, dobro sam ga poznao. Njegovo ubistvo je šokiralo grad Peć.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, i njegova ćerka je tada lakše povređena, ubili su ga pripadnici OVK na kućnom pragu. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Grešite, ubili su ga maskirani ljudi na pragu njegove kancelarije, njegove ordinacije. Oni su govorili srpski i ja to dobro znam, a to što vi tvrdite da ga je ubila OVK, nema uporišta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa znate li da o tome postoji čitava istraga i potpuni dokazi šta se dogodilo? To je šokiralo sve ljude, on je ubijen zato što je radio u bolnici, zato što je radio kao građanin Srbije na svom radnom mestu. To zna cela zemlja.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, tako je rečeno, ali vi ignorišete činjenicu da je to uradila vaša vlastita policija. Niko ne osporava da je on radio u bolnici, on je bio lekar, on je obavljao svoj posao kao i svaki drugi Albanac koji je bio zaposlen u bolnici. Njegova profesija je bila takva da je on bio u službi naroda, i kao takvog smo ga svi poznavali.

SUDIJA MEJ: Da li ste vi razgovarali sa nekim ko je bio očevidac tog konkretnog događaja?

SVEDOK ZATRIĆI: Nakon tog događaja razgovarao sam sa mnogim njegovim kolegama, jedan od mojih rođaka je njegov kolega i tako sam dobio informacije o tom događaju, i mislim da su one tačne.

SUDIJA MEJ: Možete li nam reći kada je to bilo?

SVEDOK ZATRIĆI: To se desilo u novembru 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To se desilo 18. novembra 1998. godine. A očevidac je bila njegova ćerka Aida (Aide) koja je tada lakše povređena. Postoje zapisi o svemu tome i to je nesumnjivo svirepo ubistvo koje je izvršila OVK.

SUDIJA MEJ: To vi tvrdite, a svedočenje ovog svedoka je drugačije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne, to je ono što tvrde očevici, uključujući i vlastitu kći pokojnika.

SUDIJA MEJ: Vi možete sami da dođete na mesto svedoka i da svedočite, ali u ovom trenutku vi niste u toj poziciji, sada samo postavljate pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pa požuriću sa još nekoliko pitanja koja se tiču njegove izjave, jer očigledno da ćete mi za deset minuta oduzeti reč pa da ne dovedem sebe u situaciju da ne postavim pitanja koja su bitna za kredibilitet cele izjave. Samo mi odgovorite sa da ili ne na ovih nekoliko pitanja, jer nemamo vremena. Da li je bilo NATO bombardovanja Peći? Da ili ne?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Do 28. marta 1999. godine nije bilo. 28. sam deportovan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Odgovorite mi na pitanje koliko Srba sada živi u Peći?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ne znam. Ima ih u okolini Peći, ali ne znam u samom gradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ne znate dakle. Da li znate da uopšte ima Srba u Peći? Da ili ne?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Bilo ih je u Pečkoj patrijaršiji i neki su išli tamo u crkvu, ali inače ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno da ste prvu izjavu dali Tužiteljima 20. juna 2001. godine?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, tačno je, 20. juna sam dao izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da vam je izjava pročitana na albanskom i da ste svojim potpisom potvrdili da je verodostojna?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, pročitana mi je i sve u toj izjavi je bazirano na onome što sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja molim da odgovarate samo sa da ili ne, da bismo uštedeli vreme. Da li je tačno da ste izjavili da ste se u Peć vratili 26. juna 1999. godine, pošto ste prethodno napustili Peć 28. marta 1999. godine, da ili ne?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, to je tačno, ja sam se vratio 26.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste tada izjavili da ste svoja tri autobusa pronašli na istom mestu na kojem su vam ih navodno oduzeli 23. marta, ali da su bili spaljeni? Da ili ne?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Kada sam se vratio, prvo sam otišao na mesto gde su bili parkirani autobusi i našao sam ih spaljene i uništene i to ne samo svoje autobuse, već i autobuse svojih kolega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam da mi odgovorite sa da ili ne, jer su pitanja kratka. Da li je tačno da ste drugu izjavu istražiteljima ove institucije dali sedam i po meseci kasnije, 29. januara 2002. godine?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: To je tačno, ali to nije bila druga izjava, to je bio više dodatak prvoj izjavi koju sam dao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ste i ovu izjavu dali po svom najboljem znanju i sećanju?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Objasnio sam, opisao sam u izjavi stvari koje sam doživeo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A odgovorite mi, koje od ove dve izjave ste dali po boljem znanju i sećanju? Prvu ili drugu?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Kao što sam rekao, u drugoj izjavi sam jednostavno popravio neke greške u prevodu u prvoj izjavi, a ponešto sam i sam dodao, pojasnio. Jer sam, recimo, u prvoj izjavi rekao da su moji autobusi korišćeni za deportacije, a u drugoj izjavi sam dodao da sam ja to video vlastitim očima, da su autobusi korišćeni za deportaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U drugoj izjavi vi kažete: "Nisam znao da su se moji autobusi koristili za prevoz stanovnika Peći. U stvari, video sam svoje autobuse pune ljudi pre nego što sam deportovan iz Peći." Je li to tako? To piše upravo u ovoj maloj kratkoj izjavi svjedoka.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Rekao sam kada sam deportovan, video sam svoje autobuse pune građana koji su putovali mojim autobusima, ali ne dobrovoljno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odgovorite mi šta je od ovoga tačno: da li vi niste znali da su se vaši autobusi koristili za prevoz stanovnika Peći ili ste videvši svoje autobuse pune ljudi znali da se koriste za prevoz stanovnika Peći? Šta je od toga tačno?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Moji autobusi su rekvirirani, odu-

zela mi ih je policija 23. marta 1999. godine, to je dan pre NATO bombardovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, moje pitanje glasi da vi niste znali da se vaši autobusi koriste za prevoz stanovnika Peći ili ste videvši svoje autobuse pune ljudi saznali da se koriste za prevoz. Da ili ne? Niste ili jeste?

SUDIJA MEJ: Ja ne sledim to pitanje, ne shvatam šta hoćete. On je rekao da je video autobuse pune ljudi i ne može dalje ništa o tome da kaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda ja idem dalje. Da li je tačno da ste 26. i 27. mart 1999. godine proveli u podrumu svoje kuće u pećkom naselju Sahat Kula? To tvrdite u izjavi.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Tačno. To je bio petak uveče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. A da li je tačno da ste 28. marta 1999. godine napustili Peć?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ja sam deportovan 28. marta, nisam otišao dobrovoljno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je vaše objašnjenje, kažem napustili ste Peć, znači 26. i 27. mart ste proveli u podrumu svoje kuće u pećkom naselju Sahat Kula, a 28. ste napustili Peć. Kada ste, dakle, vi videli, odnosno saznali da se vaši autobusi koriste za prevoz? Kada ste to videli, 26 i 27. ste bili u podrumu, a već 28. ste napustili Peć. Kada ste videli da se vaši autobusi koriste za prevoz?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ja sam napustio svoju kuću 27. i rekao sam u svojoj izjavi, proveo sam noć 27. na 28. u kući svoje tetke. A 28. kada je policija došla, napustio sam Peć vlastitim vozilom. Vlastitim autom sam krenuo glavnim putem, video sam veliku kolonu ljudi kako se kreće i posle nekoliko stotina metara naišao sam na svoj autobus koji je bio pun ljudi, građana Peći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li to znači da vi želite da ubedite onoga ko sluša šta govorite da su se vaši, da su prema vašoj izjavi, Srbi koristili vaše autobuse za deportaciju Albanaca, a potom ih vratili, parkirali na identičan način kao i kad su vam ih navodno oduzeli, a potom zapalili? Dakle, to je vaša tvrdnja?

SVEDOK ZATRIČIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno. Ljudi su deportovani moji autobusima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Da. Izvolite, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časni Sude, samo na nekoliko detalja bih se zadržao kod gospodina Zatričića. Već ste kazali, gospodine Zatričić, da ste 28. napustili, deportovani, kao što ste kazali da ste deportovani sa Kosova, ovde ste kazali, malo pre je navedeno, a mene interesuje, 26. marta ste proveli u podrumu. 27. je bilo granatiranje o kome ste govorili, ali 26. ste proveli u podrumu. Da li biste mogli da objasnite, jer meni je poznato to moram da kažem, da je toga dana zaista cela Jugoslavija bila u podrumu, ali zašto ste vi 26. bili u podrumu ceo dan?

SVEDOK ZATRIČIĆ – ODGOVOR: U noći 26, u noći od petka na subotu meni i mojoj porodici je bilo teško. Bilo je puno policije i vojske u mojoj četvrti. Zato smo bili u podrumu. Tenkovi su bili stationirani u dvorištu bolnice i u dvorištu škole što se sve može videti sa mog prozora. Oko dva sata ujutru na nekih deset metara od moje kuće video sam taj tenk, ja sam to gledao. Porodica je bila u podrumu, ja nisam bio. U dvorištu je parkiran zeleni kombi iz kojeg je izašlo osam naoružanih policajaca i pucali su na moju kuću. Razbili su prozore i još ponešto na kući, a zatim su svoje puške uperili nadole i potrčali. Uplašio sam se da će pobiti moju porodicu, ali na svu sreću, ništa se nije dogodilo. A zatim u subotu ujutro, moram još spomenuti da je kombi koji se zaustavio pred mojom kućom i iz kojeg su izašli policajci koji su nemilosrdno pucali po mojoj kući, taj je kombi negde oko šest sati ujutro bio parkiran u dvorištu mog komšije Srbina, a to sam video kada sam otišao iza kuće.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To, gospodine Zatrići, niste nijednom reči spomenuli ranije. Vi ste ranije spominjali samo da je 27. počela pucnjava u naselju Kapešnica i da ste to videli svojim očima. To ste tada kazali, a ovo što danas govorite niste spominjali, no dobro. Rekli ste da je tog istog dana, znači 27, da ste 27. videli da se ljudi kreću okolo i da niste znali šta se dešava. Da li je to tačno?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Da, tačno. 27. marta video sam da se granatira Kapešnica. Taj događaj se dogodio tokom noći, koju sam proveo kod kuće i video sam da se bombarduje Kapešnica i to me je navelo da napustim kuću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Niste pominjali da ste videli policiju. Rekli ste da ste narednog dana ukrcali porodicu u kola i tek onda izašli na glavni drum. Ako biste mogli da objasnite Sudu vaše motive zašto ste otišli? Niste spomenuli da je bilo ko na vas uticao, na bilo koji način da krenete od kuće. Objasnite okolnosti pod kojima ste se odlučili da napustite kuću?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Prvo, moje prezime je Zatrići, moram vas ispraviti. Pa činilo mi se odgovarajućim da idem...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Izvinjavam se.

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Meni se činilo da sam imao dovoljan razlog da napustim Peć. Kuća moje tetke se nalazila u četvrti Jarina i policija je išla od kuće do kuće i davala ultimatum od pet minuta da se kuća napusti. Zato sam napustio svoju kuću i moj grad. Zajedno sa porodicom moje tetke.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja ću završiti, gospodine, svoje pitanje ali, moram da vam kažem, da vi to tako niste opisali, već ste nakon onoga što ste napisali u svojoj izjavi objasnili da ste se u jednom momentu ukrcali u svoja kola. Zašto to niste i ranije rekli ovako kako ste danas govorili, zašto niste i ranije tako govorili?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Mislim da sam to spomenuo, ali

možda nešto kraće, pa ste vi to možda tako shvatili. Ja ne mogu sada iskriviti stvari koje su se dogodile, ja sam to uvek govorio sasvim jasno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pitao bih vas samo još jednu stvar. 1998. i 1999. godine, pre 25. marta, da li ste uopšte čuli da je bilo oružanih sukoba između vojske i OVK u vašem kraju?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Nisam siguran, ali mislim da je bilo sukoba, možda se to i ne bi moglo nazvati sukobima, ali na primer Lođa, selo u blizini Peći je granatirano, ali ne mislim da je bilo sukoba između OVK i vojske. Sela su granatirana.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li je stanovništvo, bilo Albanci, bilo Srbi, silazilo u Peć sklanjajući se od tih sukoba da ne bi stradali? Da ili ne?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ako govorite o Lođi, nije bilo potrebe da silaze u Peć, jer je Lođa u dolini u kojoj se nalazi i Peć, ali da ljudi jesu tražili utočište, jesu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospođo Romano.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

SUDIJA ROMANO – PITANJE: Samo jedna stvar, ako mi dopuštate. Gospodine Zatrići, rekli ste Sudu da ste po povratku u Peć našli ne samo vaše autobuse, nego i autobuse vaših kolega koji su bili potpuno uništeni. Koliko ste autobusa tom prilikom videli?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Kada sam se vratio i zatekao autobuse koji su bili parkirani, tamo je bilo još oko 12 drugih autobusa, zajedno sa moja tri, dakle, ukupno 15 autobusa uništenih, spaljenih.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Zatrići, da li vi znate šta se dešavalo sa tim autobusima ranije? Da li su ti drugi autobusi takođe oduzeti kao i ovi vaši?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Ti su autobusi oduzeti 23. i nisam ih video sve do 28. kada sam deportovan. Tamo su bili i drugi autobusi koji su pripadali mojim kolegama. Neki od njih išli su ka albanskoj granici, a drugi koje sam video vlastitim očima išli su u smeru Rožaja.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kako to znate, gospodine Zatrići? Jeste li razgovarali sa vlasnicima tih autobusa?

SVEDOK ZATRIĆI – ODGOVOR: Nije bilo potrebe da razgovaram sa vlasnicima, jer sam prepoznao autobuse prepune ljudi iz grada, žena, dece, staraca i njih sam video u tim autobusima, oni su tamo bili protiv svoje volje.

TUŽILAC ROMANO: Hvala, gospodine Zatrići, nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Zatrići, vaše je svedočenje završeno, hvala vam što ste došli u Sud da svedočite. Sada možete ići.

SVEDOK ZATRIĆI: Hvala.

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude, pre nego što stigne sledeći svedok, a to će biti Mahmut Halimi (Mahmud Halimi), sledeća na spisku je svedokinja Aferdita Hajrizi (Aferdita Harizi), ali mislim da još treba doneti odluku o njenoj pismenoj izjavi.

SUDIJA MEJ: Da li prijatelj Suda želi reći nešto o prihvatljivosti te izjave po pravilu 92bis? Izgleda da je ta izjava prihvatljiva i svedokinja će pristupiti unakrsnom ispitivanju.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ako dopustite, u ime prijatelja Suda, ovo je u vašoj nadležnosti. Vi ćete doneti odluku, a mi ne vidimo razloga da to ne bude upotrebljeno.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da li vi želite nešto da kažete o tome?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne.

SUDIJA MEJ: Hvala, u redu. Onda se ta izjava uvrštava u spis. Izvolite, gospodine Sakson (Saxon).

TUŽILAC SAKSON: Hvala. Časni Sude, Tužilaštvo poziva Mahmuta Halimija.

SVEDOK HALIMI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sestii.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SAKSON

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li se zovete Mahmut Halimi?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste rođeni 7. aprila 1954. godine?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste rođeni u selu Donje Žabare (Zhabari i Poshtem), u opštini Kosovska Mitrovica (Mitrovica) na Kosovu?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste 24. avgusta 2001. godine dali izjavu predstavnicima Tužilaštva i to o događajima kojima ste bili svedok na Kosovu?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste 31. januara ove, 2002. godine, u Mitrovici na Kosovu dobili kopiju te izjave koju ste dali 24. avgusta 2001. godine i to u prisustvu predstavnika Tužilaštva i predsedavajućeg službenika kojeg je imenovao sekretar ovog suda?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li ste tada potvrdili da su kopije izjava koje ste pročitali i ona izjava koju ste vi dali 24. avgusta 2001. godine, istovetne?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, uz nekoliko izmena. I uglavnom se to odnosilo na prevod.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, molim da se izjava gospodina Halimija uvrsti u dokazne materijale.

sekretar: Dokazni predmet broj 114.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, ukratko rečeno, gospodin Mahmut Halimi diplomirao je pravo na Univerzitetu u Prištini 1977. godine. Više godina bio je sudija u Mitrovici. Takođe je imao i privatnu advokatsku kancelariju. U izjavi gospodina Halimija se navode različite srpske snage u Mitrovici koje su počinile teške zločine pre izbivanja međunarodnog oružanog sukoba 1999. godine. Takođe, u izjavi se navodi i zlostavljanje kojem su on i njegova porodica bili izloženi tokom tog vremena. Gospodin Halimi opisuje ubistvo dvojice uglednih kosovskih Albanaca u Mitrovici: Latifa Beriše (Latifa Berishe) i Agima Harizija (Agima Harizija) odmah po početku bombardovanja NATO-pakta u martu 1999. godine. 25. marta gospodin Halimi je primio anonimni telefonski poziv na srpskom, rečeno mu je: "Moraš pobeći, jer je na tebe red. Tebe će ubiti na kraju" Gospodin Halimi navodi kako su on i njegova porodica pobjegli iz svoje kuće u selo Žabar. Nakon odlaska, njihova kuća u Mitrovici je napadnuta i opljačkana. Nakon dva dana u Žabaru pripadnici OVK su gospodinu Halimiju rekli da treba da napusti selo jer njegovo prisustvo ugrožava ostatak sela. Gospodin

Halimi je proveo šest noći u brdima pre nego što se vratio u Žabar. 14. aprila 1999. godine srpske policijske i paravojne snage su se približile Žabaru, i gospodin Halimi i njegova porodica su pobjegli u susedno selo Gornje Žabare (Zhabari i Eprem). 15. aprila gospodin Halimi i njegova porodica su videli srpske policijske i vojne jedinice da sprovode između 25.000 i 30.000 ljudi iz Mitrovice prema selu Žabare. Srpske snage su grupu razdvojile. Jedna grupa je prvobitno poslata u školu u selu Šipolje (Shipol), i nekoliko mladića je pogubljeno tom prilikom. Druga grupa je verovatno takođe poslata u Šipolje. Ujutro 16. aprila gospodin Halimi je video da je grupa od 30.000 ljudi upućena u pravcu grada Peći. U 11 sati tog istog jutra srpske snage su ušle u selo gde su se sklonili gospodin Halimi i njegova porodica. Pucali su iz oružja i spaljivali kuće. Gospodin Halimi i porodica su pokušali da pobjegnu iz Gornjih Žabara u automobilu ali su im srpski vojnici oduzeli automobil i naredili im da nastave peške. Rečeno im je da hodaju do autobuske stanice u Mitrovici. Porodica se uputila natrag u selo Žabare gde su proveli noć u praznim kućama. Sledećeg dana, 17. aprila gospodin Halimi i njegov brat su uspeli da nabave dva automobila i da prevezu svoje porodice. Pridružili su se koloni vozila koju su srpske snage zaustavljale i pljačkale. Kolona je išla od Mitrovice preko Kline (Kline) do Đakovice i zatim kroz Prizren do granice sa Albanijom.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da li želite sada započeti sa unakrsnim ispitivanjem ili želite da nastavite nakon pauze?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je vaša stvar.

SUDIJA MEJ: U redu, onda možete sada početi.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste postali odmah po završetku studija sudija Opštinskog suda, a nešto kasnije i sudija Okru-

žnog suda u vrlo mladim godinama, koliko vidim. Bili ste najmlađi sudija Okružnog suda na Kosovu.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Pre svega, nakon što sam diplomirao morao sam stažirati godinu dana prema tadašnjim propisima. Nakon toga položio sam pravosudni ispit i postao sam sudija Okružnog suda. Da, činjenica je da sam bio jedan od najmlađih sudija, no u isto vreme, bila su još dvojica mojih kolega, diplomirali smo u isto vreme i oni su bili sudije Okružnog suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na početku vaše izjave stoji: "Početkom 1982. godine sam postao sudija Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici. Po odobrenju zahteva za penzionisanje, krajem 1985. godine, završio sam karijeru sudije. 1986. godine sam otvorio svoju privatnu advokatsku kancelariju itd." Zašto ste se penzionisali tako rano, 1985. godine, praktično tri godine kako ste postali sudija u Okružnom sudu u Kosovskoj Mitrovici? 1985. godine. A vi ste rođeni 1954. godine, da li je tako?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ja nisam podneo ostavku, nisam podneo molbu za to. Zatražio sam da prestanem sa radom kao sudija, jer sam želeo da radim kao advokat odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da vam je odobren zahtev, molba ili bilo šta za penzionisanje. Dakle, da li ste vi penzionisani kao sudija Okružnog suda, pa posle toga postali advokat ili ne?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne, ne, to nije tačno. Ja sam zatražio da me razreše dužnosti. I po isteku tromesečnog roka, ukoliko skupština koja imenuje sudije ne donese odluku o tome, po isteku tromesečnog roka mandat se završava i ta procedura je primenjena i u mom slučaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam zato što piše u vašoj izjavi da je odobren zahtev za penzionisanje, dakle, ovo što piše u izjavi je netačna interpretacija onoga što ste vi rekli, koliko sada razumem. Da li je tako?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Možda je to nesporazum ili gre-

ška u prevodu sa engleskog na albanski ili na srpski. Istina je ono što sam upravo rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Rekli ste u svojoj izjavi da ste interese vaših klijenata mogli da ostvarujete samo putem novca, da li je to tačno?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, to je tačno. U većini slučajeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači da ste vi kao bivši sudija najpre Opštinskog suda, a zatim Okružnog suda, i kao advokat, dakle, s tom karijerom iza sebe, kao advokat da ste se vi bavili podmićivanjem?

SUDIJA MEJ: Nisam ovo shvatio. O čemu se to radi? Zašto je to važno? Kako glasi vaše pitanje, gospodine Miloševiću? Kako glasi pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam prvo pitao u vezi sa izjavom svedoka da je svoj posao ili kako kaže interese svojih klijenata završavao putem novca. Pitao sam ga da li je to tačno? On je rekao da je tačno. A pitanje je...

SUDIJA MEJ: Možda bi bilo bolje da svedok objasni, da se objasni šta to tačno znači. Gospodine Halimi, samo trenutak, samo trenutak. Sada ćemo to razjasniti. Gospodine Halimi, pomozite nam. Rečeno je da ste vi bili uključeni u davanje ili primanje mita. Možete li nam to objasniti?

SVEDOK HALIMI: Da, dozvolite mi da to ukratko objasnim. Za vreme Miloševićevog režima na Kosovu, pravda se prodavala i kupovala. Trebalo je platiti za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste se kao advokat bavili podmićivanjem. Da li je tako?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Jedini način da se ishodi nečija sloboda, bio je to jedini način da ishodim slobodu za moje klijente.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste malo pre naglasili da je tako bilo za vreme Miloševićevog režima. Međutim, vi ste postali advokat 1985. godine, ili početkom 1986. godine. Nije li to kontradiktorno vašoj izjavi?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: To što ste vi citirali odnosi se na 1990. godinu. Nisam govorio o 1985. godini.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, dopustite da postavim pitanje svedoku. Bojim se da nisam shvatio celu ovu temu oko mita, a pogotovo nisam shvatio na koji je način svedok kao advokat bio uključen, podmićivanje. Možete li nam dati neki praktičan primer, na koji način ste vi kupovali slobodu vaših klijenata. Dajte nam primer, jer meni uopšte nije jasno o čemu vi govorite.

SVEDOK HALIMI: Dobro. 1994. godine jedna osoba je optužena za posedovanje velike količine oružja. Prilikom glavnog ispitivanja u Okružnom sudu u Mitrovici preostale su optužbe za tri puške i taj čovek je osuđen na tri godine zatvora. Da bi se smanjila kazna na srpskom Vrhovnom sudu, Vrhovnom sudu Srbije morali ste pronaći vezu. Plaćeno je 5.000 maraka i mom klijentu je smanjena kazna na godinu dana zatvora. A za jednu pušku, vojnu pušku automatsku pušku Opštinski sud u Mitrovici i drugi sudovi izrekli bi minimalno šest do osam meseci. Mislim da to mnogo toga govori.

SUDIJA MEJ: Nastavićemo sa radom posle pauze, a sada idemo na pauzu do 14.30 h. Gospodine Halimi, molim vas da imate na umu da tokom ove pauze i eventualnih sledećih pauza ne smete ni sa kim razgovarati o vašem svedočenju.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Halimi, pre pauze vi ste nam govorili o praksi upotrebe novca u pravnom sistemu ili pravosuđu. Ono što bih ja želeo da saznam jeste koliko je bila raširena praksa podmićivanja?

SVEDOK HALIMI: Mogu slobodno da kažem da je ta praksa, posebno od 1993. godine pa nadalje, do kraja 1998. godine, bila javna tajna poznata svakom građaninu Kosova.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi lično učestvovali u toj praksi?

SVEDOK HALIMI: U svojoj prethodnoj izjavi kada sam pomenuo slučaj odgovarajući na pitanje optuženog, rekao sam da je dato 5.000 DM. To je potvrdio brat mog klijenta, a ja mogu uz punu odgovornost da kažem pred Sudom da sam u celoj mojoj karijeri, karijeri advokata odbrane, morao samo jednom da obezbedim 1.000 DM da bi se nešto uradilo u vezi sa slučajem kojim sam se ja bavio. A ovo ostalo sam čuo od drugih ljudi.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da nastavimo s tim, s obzirom da ste vi u svojoj izjavi objasnili vrlo jasno da je to bila praksa, odnosno da ste se vi tom praksom bavili. Da li vi to sada povlačite, tu svoju izjavu tvrdnjom da ste to samo jednom učinili, ili ostajete pri izjavi da ste svoj posao obavljali putem novca kao što u izjavi piše?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Izgleda da niste dobro shvatili moj odgovor. Dozvolite da pojasnim, da bude savršeno jasno. Rekao sam posebno kada je reč o periodu između 1993. i 1998. godine, srpska pravda koja je odlučivala o sudbini Albanaca posebno kada je bio u pitanju život Albanaca, često je značila, i mi smo to međusobno komentarisali ja i moje kolege, često smo govorili da je srpska pravda roba na tržištu. Prodaje se kao roba na tržištu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Smatram da, bez obzira na grubost reči, ne možete prenebreći ono što piše u vašoj izjavi. Ja ću je sad citirati, dakle na trećoj stranici, na početku u prvom pasusu, preskočiću nebitno, citiraću od druge rečenice: "Morao sam da iznalazim stotine načina da održim dobre odnose sa srpskim vlastima u Kosovskoj Mitrovici. Uvek sam morao da postupam u skladu sa interesima svojih klijenata. A najteže trenutke u karijeri doživeo sam kad sam shvatio da je sve neizvesno osim novca. To se, nažalost, prilično često dešavalo. Bilo mi je veoma teško kada sam morao da se vratim kod svojih klijenata i da kažem da moraju da plate zato što srpska pravda vredi samo ako su spremni da plate." Dakle, vaša kvalifikacija srpske pravde na to ćemo doći kasnije. Ali da li je iz ovoga i vama i onima koji ovo prate jasno da kažete da se, nažalost, upotrebljavate reč nažalost, to prilično često dešavalo. Prema tome, apsolutno se ne može prihvatiti dakle, bez obzira da li sam u pravu ili ne, to što kažete da vam se desilo jednom. Jer vi niste odgovarali na moje pitanje nego na pitanje gospodina Robinsona i ispričali kako ste dali 5.000 DEM da bi se smanjila kazna vašem klijentu. On vas je pitao za jedan primer. Vi ste ispričali jedan primer. A da li je jasno da ovde kaže "to se nažalost prilično često dešavalo". "Bilo mi je teško" i tako dalje, prema tome, to se dešavalo često. Moje pitanje, dakle, glasi: vi ste se bavili podmičivanjem, je li tako ili nije?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Mogu da kažem delimično da, jer sam morao, to je bio jedini način da rešim budućnost svojih klijenata.

SUDIJA MEJ: Ukazano je sledeće: vi ste u svojoj izjavi rekli da se to, nažalost, dešavalo prilično često. A ono što ste nama rekli jeste da se to desilo jednom. Možete li objasniti ovu nepodudarnost?

SVEDOK HALIMI: Kada sam objašnjavao te slučajeve, mogao sam da govorim o tome najmanje četiri sata. Međutim, dozvolite da ponovim. U većini slučajeva na Vrhovnom sudu i na okružnim sudovima širom Srbije prilikom odbrane klijenata, dakle na Vrhovnom sudu, budući da je to drugostepeni sud, ne samo ja već i

moje albanske kolege viđali smo te osobe pred ovim sudovima i Vrhovnim sudom Srbije, a morali smo da zastupamo svoje klijente. Tehničko osoblje tih sudova je bilo zaduženo za proceduru i postupak određenog slučaja. I prevaranti iz tog istog suda su meni lično prilazili i tražili novac ako želim da rešim sudbinu svog klijenta i to je bila poruka koju je trebalo da prenesem porodici svog klijenta, da im kažem kome treba da se obrate ako žele da se to reši.

SUDIJA MEJ: Da li se to desilo jednom ili više puta?

SVEDOK HALIMI: Rekao sam da sam ja lično morao samo jednom da dam novac iz svog džepa, 1.000 DEM.

SUDIJA MEJ: Vi ste u svojoj izjavi takođe rekli da samo u političkim slučajevima nije bilo moguće koristiti mito. Da li je to tačno?

SVEDOK HALIMI: Da, to je tačno, jer Državna bezbednost čiji pripadnici su bili jedna strana ovog postupka su bili pod jakom kontrolom Državne bezbednosti. Zato je situacija bila drugačija, nije bilo moguće podmititi nekoga da se pusti na slobodu neko ko je optužen na osnovu političkih optužbi.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, vi ste se bavili podmićivanjem, da ili ne?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Mislim da sam odgovorio na to i mislim da ne moram dva puta da odgovaram na isto pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa odgovor je očigledan. Da li sam ja dobro razumeo? Vi ste, kako ste rekli ovde, često davali novac, a jednom ste čak dali iz svog džepa. E, sad pošto ste pravnik, da li vam je jasno da je svejedno da li ste davali svoj novac ili novac klijenta u krivičnom delu podmićivanja?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ja sam u potpunosti svestan, naročito ako ste vi svesni postojanja ekstremne potrebe da saču-

vate budućnost ili slobodu klijenta, onda je to prioritet u odnosu na novac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svaki kriminalac kad izvrši krivično delo daje to isto obrazloženje, da je to morao da učini da bi postigao neki cilj. Međutim, da li ste vi svesni da je upravo razlika između onoga što se mora i što se izvrši po zakonu i onoga što se mora i izvrši protivzakonito u stvari razlika između zločina i poštenog posla?

SUDIJA MEJ: Ne shvatam pitanje. Pretpostavljam da se može preformulisati na sledeći način. Da li vi mislite da ono što ste uradili kada je plaćen mito, ili kada je ugovoren mito da je to bilo nešto nepošteno?

SVEDOK HALIMI: Da, sve vreme, i ja sam se jako loše osećao zbog toga.

SUDIJA MEJ: Onda nam možete reći zašto ste to ipak uradili?

SVEDOK HALIMI: Časni Sude, rekao sam da je sloboda jedne osobe svetinja. Ljude su teretili bez ikakvih dokaza, samo zbog njihove etničke pripadnosti kada je donešen Zakon o oružju i municiji, ako ne grešim to je bilo 1991. godine, a primenjivao se samo na Albance.

SUDIJA ROBINSON: Ako su njih teretili zbog njihove etničke pripadnosti, zar se to ne bi, onda, svodilo pod političke predmete za koje ste vi rekli da su bili izuzetak u odnosu na ovu praksu podmićivanja?

SVEDOK HALIMI: Mogu ovde slobodno reći da su krivična dela političke prirode bila konstruisana kao deo Miloševićevog režima. Kada bi policija teretila Albance da poseduje oružje, Albanac je morao da ode negde da kupi oružje da bi ga pokazao policiji jer bi ga u protivnom policija maltretirala svakodnevno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama jasno da ste i na primeru, koji ste nasumice izabrali kao odgovor na pitanje gospodina Robinsona, izneli primer svog klijenta koji je optužen za posedovanje velike količine oružja? Da li je on optužen za posedovanje velike količine oružja u okolnostima na Kosovu, i da li vam je jasno da je i to moralo biti smatrano kao slučaj sa političkom pozadinom, posedovanje velikih količina oružja? Dakle, ne pištolja ili lovačke puške ili nečega što se može kupiti, već velike količine oružja na Kosovu. Kako ste onda, ako se za takve stvari nije moglo ništa učiniti, vi uspeali da podmitite? Ili možda nije tačno ono prvo što ste rekli, da se političke optužbe nisu mogle podmićivanjem rešiti?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Oprostite, ja nisam shvatio ovo pitanje.

SUDIJA MEJ: Postavljajte kraća pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u primeru koji ste naveli gospodinu Robinsonu da je vaš klijent optužen zbog posedovanja velike količine oružja. Da li je tako?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kolika je kazna za posedovanje velike količine oružja predviđena krivičnim zakonom? Kolika bi bila kazna?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Prema članu broj 33, paragraf 3, stav 1 Zakona o oružju i municiji, kako se tad nazivao, bilo je moguće izreći kaznu do 15 godina zatvora u slučaju da se poseduje više od tri komada oružja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vaš štićenik je, iako kažete da se nepravedno sudilo Albancima, posedovao veliku količinu oružja a ipak je osuđen na jednu petinu maksimalne kazne, rekli ste na tri godine. Da li je tako?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, zato što je to platio svojim vlastitim novcem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, vi ste rekli da je osuđen na tri pa ste onda te tri uspeli potplaćivanjem da smanjite na jednu godinu.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Izgleda da niste shvatili moj odgovor, ili je to vaše lično gledište. Kazna je bila dve godine i Vrhovni Sud je smanjio na jednu godinu.

SUDIJA MEJ: Upravo to je i rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kazna je bila dve godine, pa ste smanjili na jednu godinu tako što ste platili?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Zato što je klijent platio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato što je klijent platio posredstvom vas. Je li tako?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne, ne mojim posredstvom. Ja sam mu pokazao vezu. Ja sam mu rekao "Idi na ulaz Vrhovnog suda kod te i te osobe".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste organizovali čin podmićivanja, pošto ste rekli da ste to radili zbog svetinje slobode. Da li ste smatrali da je vaš štićenik osuđen, kažete, na dve godine za krivično delo za koje, zbog velike količine oružja, može da bude osuđen 15 godina, da je on nepravedno osuđen? Znači kada je dobio samo jednu osminu propisane kazne?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Pomenio sam slučaj u kojem je pravda kupljena, u kojem je sloboda kupljena, pomenio sam samo jedan slučaj. A mogao bih saopštiti mnogo drugih slučajeva, mogao bih govoriti četiri sata o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, za sve godine vaše prakse vi ste sigurno izvršili krivično delo podmićivanja bezbroj puta. Ja vam i ne tražim da navedete koliko puta jer to verovatno ne biste ni mogli.

SUDIJA MEJ: Ne možete na taj način predočavati svedoku, a da mu pri tom ne date mogućnost da odgovori. Sugerisano je da ste vi učestvovali u podmićivanju bezbroj puta, gospodine Halimi. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK HALIMI: Kao što sam rekao, tako je i od toga se ne može pobeći jer takav je bio režim, bilo je nemoguće raditi na bilo koji drugi način u tom režimu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama kao advokatu i bivšem sudiji poznato koliko je, broj je nebitan, ali bilo je dosta slučajeva gde su pred sudom odgovarale sudije i drugi pravnici upravo za krivično delo podmićivanja o kome vi govorite, za to krivično delo?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, kada režim pokuša da sakrije svoje vlastite tragove, onda uvek uspe da nađe ovakve slučajeve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam kakve to ima veze sa tragovima režima. Da li vam je poznato, budući da znate, da je za svaku prijavu da, na primer, sudija prima mito, vođena vrlo pažljiva operacija od strane organa istrage? Da li vam je poznato da bi u tom slučaju bile obeležene novčanice, ukoliko bi obeležene novčanice bile pronađene kod sudije on bi bio uhapšen, a novčanice bi bile *corpus delicti* i tako dalje? Da su organi radili sve što mogu da mito iskorene i da je bilo sudskih procesa upravo zbog takvih slučajeva podmićivanja. Da li vam je to poznato?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Iskreno da kažem, ne znam za takve slučajeve, bar ne na Kosovu. Ne znam da je iko u sudstvu bio razrešen zato što je primao mito. Nikada nisam čuo za takav slučaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, taj odgovor mi je dovoljan. A da li možete da mi odgovorite na pitanje, maločas ste rekli da znate da je bilo pokretanja odgovornosti za primanje mita. Zašto niste nijedan slučaj prijavili, nijedno lice koje je primalo mito?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Zato što sam radio u interesu svog klijenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala vam na odgovorima. Nastaviću, ali pre nego što nastavim, molim vas da mi odgovorite gospodo, gospodine Mej, gospodine Robinson i gospodine Kvon, da li ovaj svedok, pogotovu kao pravnik, advokat, koji se bavio podmičivanjem može na bilo kom redovnom sudu da se smatra pouzdanim svedokom i da se veruje njegovom svedočenju?

SUDIJA MEJ: To ćemo mi odlučiti. Vi možete ukazati na to, ali ne sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja sam...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, sada nije trenutak za govore. Vi treba da postavljate pitanja. U završnici pretresa možete na to da ukažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, vi svako moje pitanje koje vam se ne dopada nazivate govorom. Ja sam vam postavio pitanje...

SUDIJA MEJ: Vi ne treba da postavljate pitanje nama već svedoku. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SVEDOK HALIMI: Dozvolite mi da odgovorim.

SUDIJA MEJ: Na kraju ispitivanja možete reći. A sada nastavljamo sa ispitivanjem. Pređite na drugu stavku.

SVEDOK HALIMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi kupili od Bulo Senikija (Bulo Seniki), ne znam da li 1997. ili 1998. godine, kuću

u severnom delu Kosovske Mitrovice? Koliko vidim, vi posedujete porodičnu kuću u Donjim Žabarima, a kupili ste i kuću u severnom delu Kosovske Mitrovice 1997. ili 1998. godine, od Senikija. Da li je to tačno?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: To je tačno. Kupio sam kuću 1997. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kuću ste 1997. godine platili 250.000 DEM. Je li to tačno?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odakle vam toliki novac?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Lako, nasledio sam imanje od mog oca i to je nekih valjda hiljadu hektara u blizini Mitrovice, ja sam to prodao i kupio kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, šta ste tada govorili, zašto ste kupili kuću u srpskom delu Kosovske Mitrovice? Da li treba da vas podsetim?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Prema vama, to bi trebalo tumačiti, to jest vi ste protumačili da je to srpski deo Mitrovice, ali to nije srpski deo Mitrovice. To je deo Mitrovice koji pripada svim građanima Mitrovice. Ako želite da znate sastav tog područja nakon što se odvojila opština Zvečan (Zvecan), ostatak Srba u Mitrovici bio je 4%. Prema tome, ne možete reći da je to srpski deo Mitrovice. Bez obzira na nacionalne podele, to pripada svim građanima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas ne pitam zato što pripada svim građanima, ta činjenica nije sporna. To vas pitam zbog vašeg obrazloženja. Naime, da li je tačno da dok ste kupovali kuću u tom delu Kosovske Mitrovice, da ste rekli da to radite da bi vam se deca vaspitavala zajedno sa srpskom decom i da bi naučila da dobro govore srpski jezik kao što govorite vi i vaša supruga. Je li tako ili nije?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Meni se ovo čini pomalo besmi-

slenim. Ja nikome nigde, i nikada ni u jednom delu moje izjave nisam rekao da sam otišao da živim u taj deo grada da bi deca učila srpski.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne kažem da ste to rekli u svojoj izjavi datoj ovoj instituciji, nego kažem da ste to rekli priličnom broju ljudi sa kojima ste bili u kontaktu u vreme kad ste kuću kupili, i nakon toga. Pitam vas samo da li je ta činjenica tačna ili ne, a ne da li se nalazi u ovoj vašoj pisanoj izjavi?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: To je vaša insinucija i insinucija lakovernih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, Mislim da se vi sada izvlačite. Rekli ste da ste zastupali srpsku porodicu koja vam je bila zahvalna za uslugu. Da li ste mislili na porodicu Mijatović, Branislava i Suzanu?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Mijatović, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaš dobar prijatelj Dragan Đurić, policajac MUP-a Srbije, vas je preporučio toj porodici. Da li je to tačno?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno i to da to suđenje još nije ni završeno, da na ročištu nisu bili članovi porodice pa prema tome, oni nisu ni mogli da vam se zahvaljuju? Je li to tačno ili nije?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: To nije tačno, ja ću vam sasvim iskreno reći. Nakon što mi se Suzana sama predstavila kao žena Branislava Mijatovića, slučajno smo se sreli pred zgradom UNMIK-a. Potvrdila je da je osoba koja je usmrtila njihovog sina jedinca u saobraćajnoj nesreći osuđena na osam meseci zatvora, ali da ta osoba još nije otišla na izdržavanje kazne. To je bilo desetak dana pre nego što ću doći ovamo. Prema tome, presuda je izrečena, presuda je uručena i čeka se na izvršenje. Tako da ne bi bilo nesporezuma. To je bio njihov sin jedinac, u međuvremenu su dobili kćer

po imenu Maja, a nakon sinovljeve pogibije u saobraćajnoj nesreći dobili su još jednog sina. Tako da sada imaju dvoje dece.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste vašeg prijatelja Dragana Đurića iz MUP-a zvali iz Žabara telefonom i tražili da vas prebaci u severni deo Kosovske Mitrovice?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne razumem pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje je vrlo jednostavno. Da li ste zvali telefonom svog prijatelja Dragana Đurića iz Žabara i tražili da vas prebaci sa tog mesta u drugi deo, u severni deo Kosovske Mitrovice? Tada ste razgovarali sa njegovom suprugom jer on nije bio kod kuće.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Kada, o kom vremenu govorite, kada je to bilo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O ovom vremenu o kojem vi svedočite.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne, sećam se da sam jednom sa njim razgovarao i tada je situacija bila sledeća: dan nakon 5. marta kada je pobijena cela porodica Adema Jašarija (Adem Jashari), otišao sam u njegovu kancelariju da intervenišem povodom tog slučaja. Dakle, bio sam u kancelariji Dragana Đurića. Činjenica je da smo mi imali sasvim dobre odnose jer smo ista generacija. Međutim, mi nismo bili bliski prijatelji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, malopre sam vas pitao da li ste bili prijatelj s njim. Vi ste rekli da je tačno.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne odgovaram na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Koliko sam ja shvatio, Dragan Đurić je intervenisao u predmetu Mijatović, pitao je da li bih mogao da ih zastupam pred sudom. Ja sam rekao da. Ja nisam rekao da smo bili prijatelji, mi smo imali korektne odnose. Prilikom našeg poslednjeg susreta 5. marta, a to je bio moj poslednji

kontakt sa Draganom Đurićem, rekao mi je: "Molim te, nemoj dolaziti u moju kancelariju jer u vreme rata nema prijateljstva. Ne možemo se družiti dok je rat."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li poznajete Ismeta Hodžu (Ismet Hoxha)?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ismeta Hodžu? Pomozite mi bar i recite odakle je on? Jer znam više Ismeta Hodža.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja mislim na ovog Ismeta Hodžu kojeg ste zastupali, inače, on je kao lopov i razbojnik deportovan iz Nemačke u Jugoslaviju. A to je taj isti koji je 22. decembra 1997. godine u kafiću "Zeta" ubio Halita Trnacića (Halid Trnaci) zvanog Olako (Ollaco), a pravo ime mu je Šabani Javci (Shabani Javci). Tom prilikom je bilo 400 gostiju u kafiću i on je pucavši ispraznio dva okvira iz automatske puške i potom utekao. Na tog Hodžu mislim, vi ste ga zastupali. Na tog koji je kao kriminalac deportovan u Jugoslaviju iz Nemačke i koji je u kafiću gde je bilo 400 gostiju pucao iz automatske puške. Da li sad možete da ustanovite na kog Ismeta Hodžu mislim?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Njegovo ime nije Ismet Hodža, to nije taj. Ismet Hodža je iz Vučitrna (Vushtrri), on je bio pripadnik OVK u području Čičavica (Cicavica), a sada je pripadnik Kosovskog zaštitnog korpusa u Mitrovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa upravo o tome govorim. To je onaj koji je odgovoran za ubistvo radnika bezbednosti Dejana Price. Je li tako ili nije?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne znam, ne znam ništa o tome, ne znam za taj incident. Ja dobro poznajem Ismeta Hodžu, ali nije mi poznato da se ikada dogodilo tako nešto, takav incident.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam poznato da je posle tog incidenta pobeo u vozilu Fatmira (Fatmir) koga zovu Gulji (Guli)?

SUDIJA MEJ: Rekao je da ne zna za taj incident. Nastavimo sa bitnijim pitanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi tvrdite da niste bili advokat Ismeta Hodže i da niste posredovali prilikom predaje puške i municije koja mu je ostala i da nije vas angažovao za advokata? Da li vi tvrdite da to nije tačno?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ismet Hodža ne, meni nije poznato da je on ikada pucao na bilo koga u kafiću. On je tih čovek, druželjubiv, nikada nije bio u inostranstvu. Do 1990. godine je bio policajac, u Vučitrnu i u Prištini. Nakon 1990. godine, kada je režim optuženog otpustio albanske radnike, među njima i policajce, izdržavao se radeći razne fizičke poslove u Vučitrnu. Nije mi poznato da se Ismet Hodža bilo kada bavio takvim poslovima u mutnom. Apsolutno sam uveren.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovom usputnom napomenom tvrdite da posle 1990. godine nije bilo Albanaca u policiji, u državnoj bezbednosti? Da li i to tvrdite?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Nakon 1990. godine broj Albanaca koji su primljeni da rade u organima unutrašnjih poslova bio je veoma mali. Možete ih nabrojati na prste jedne ruke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate koliko stotina Albanaca je, na primer, bilo u redovima policije 1998. godine, da ostavimo po strani 1990. ili 1991. godinu. Eto samo 1998. godine, da li imate predstavu?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ja samo znam da je taj broj bio zanemarljiv, ali nemam tačan broj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste rekli gotovo tačan broj za koji vi tvrdite, a koji je ravan nuli, jer ste rekli da se može nabrojati na prste jedne ruke. Dakle, to je vaša tvrdnja. Jesam li vas dobro shvatio?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li poznajete Fatmira Delića, brata Ismeta Delića? Da ili ne?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Znam mnoge građane Mitrovice, znam Ismeta Delića, Fatmir bi mogao biti njegov sin, možda je on premlad pa ga zato ne poznajem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su Delić Ismet zajedno sa Ismetom Hodžom i Nedžom Cubrelijem (Nexha Cubreli) bili članovi OVK?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Nije mi poznato, to za Delića. Ismet Hodža i Nedža Cubreli su bili članovi OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je Fatmirov nadimak Đika (Gjika) i da je tražen širom Evrope zbog rasturanja droge? Da li znate nešto o tome? I on je vaš klijent. Je li tako ili nije?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Doušnici koji su vam dali tu informaciju nisu u pravu. On je sin Ismeta Delića, mučenik čija je smrt nedavno obeležena, pre nekoliko dana. A nadimak mu je Bika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam dobro razumeo odgovor. Samo da konsultujem za zapisnik. Rekli ste da je poginuo pre nekoliko dana?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne, nisam to rekao. Vi to kažete. Ja sam rekao da ga se s ponosom sećam kao mučenika koji je izgubio život 1999. godine, boreći se protiv vaših snaga.

SUDIJA MEJ: Da pređemo na bitnije teme. Gospodine Miloševiću, skoro da ste potrošili svih sat vremena. Budući da je ovo važno svedočenje, razmotrićemo da li vam treba više vremena.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Mi bismo želeli da ovaj svedok danas okonča svoje svedočenje, budući da smo se izvesno vreme bavili konkretnim pitanjima, daćemo vam još pola sata vremena, do 15.45 h.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sasvim je u redu. Da li poznajete Ismeta Osmanija (Ismet Osmani) zvanog Ćuli (Culi) koji ima više firmi u Češkoj?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, znam ga, to mi je rođak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je on glavni snabdevač droge na liniji Istanbul–Priština–Češka–Nemačka?

SUDIJA MEJ: Ako želite, možete odgovoriti na to pitanje. Ali ako ne želite, nama se čini da to pitanje uopšte nije relevantno.

SVEDOK HALIMI: Ja samo znam da je on predsednik kluba "Račak 1999" za Mitrovicu.

prevodilac: 1989. godina, Mitrovica, izvinjavam se. Ispravka prevodioca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate Šefćeta Dobro-luku (Shevqet Dobralluka) zvanog Vinica (Vunica), koji sa svojim bratom Karsiljom (Karsil) i njegovom suprugom, brazilskom državljanom, zajedno sa Ćulijem prenose drogu na relaciji Istanbul–Priština–Rim? Vi ste, koliko ja znam, njegov advokat.

SUDIJA MEJ: Sasvim irelevantno. Idemo dalje. Ne morate odgovoriti.

SVEDOK HALIMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad ste bili u Žabarima tamo je bila OVK. Da li je tako?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne, u Žabarima nije bilo OVK, u Žabaru je bila bolnica za ranjenike nakon što je rat počeo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koje ste selo napustili zato što su oni to od vas tražili? Koje selo?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ono u kojem sam živeo. Mislim

da u mojoj izjavi stoji da sam 25. marta 1999. godine napustio kuću u severnom delu grada i otišao u moje rodno selo Donje Žabare, udaljeno dva kilometra od centra Mitrovice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali čuli smo u rezimeu da su od vas tražili da napustite selo i da ste vi onda otišli u planine sledeći njihov zahtev?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, to se dogodilo 27. marta 1999. godine, to je bio drugi dan nakon što sam potražio utočište u Donjim Žabarima. Dvojica pripadnika OVK, u civilnim odelima i nenaoružani, došli su i predstavili se i rekli da imaju naređenje da me otprate u brdo Dermova, u Gornjim Žabarima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam upravo rekao samo Žabari, nisam precizirao Donji ili Gornji, bio sam neprecizan. Imao sam na umu Donje Žabare. OVK je od vas zahtevala da napustite selo. Zašto niste pomenuli ranije da su bili nenaoružani? I da li su inače članovi OVK išli nenaoružani ili naoružani?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Uglavnom su bili naoružani. Ali Žabari su bili izuzetak. Cela se Mitrovica tamo sklonila, sva okolna sela i stanovnici same Mitrovice, pa se u cilju zaštite stanovništva, kako stanovništvo ne bi postalo meta policijskih snaga, odlučilo da ne bude pripadnika OVK u samom selu. Tamo je bila samo bolnica gde su lečeni ranjeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači, upravo kako ste rekli, da policija nije napadala nenaoružane civile? Upravo ste rekli da policija nije napadala nenaoružane civile i da zbog toga ovi nisu imali oružje. Je li tako ili nije?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ja sam govorio o brizi koju su pripadnici OVK ispoljili. Kada je reč o pripadnicima policijskih i vojnih snaga i paravojnim grupama, ne znam šta sve tu ima, oni nisu ni prema kome pokazivali milost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali objasnili ste da je OVK donela odluku da u Donjim Žabarima ne budu naoružani, da ne

bi isprovocirali pritiske ili napade policije. Na osnovu toga sam zaključio da policija i vojska nisu napadale nenaoružane civile. Je li tačan taj zaključak ili nije?

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Sakson.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, da razjasnim zapisnik: rečeno je, ovo je engleski prevod, da u selu nije bilo vojnika OVK, ali da su dva nenaoružana pripadnika OVK došla u selo, toga dana, sa konkretnim zadatkom da razgovaraju sa svedokom.

SUDIJA MEJ: Hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću, sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nisam dobio odgovor ni na ovo prethodno.

SUDIJA MEJ: To je nepotrebno. To je bio komentar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Prilikom izlaska iz Prizrena, vojnik Vojske Jugoslavije vam je rekao da budete oprezni sa svetlom, jer bi NATO mogao da vas bombarduje. Da li ste nakon toga držali ugašena svetla?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Bilo je jako mračno. 18. aprila 1999. godine, bilo je posle 20 sati uveče, tačno je da mi je nakon što smo napustili Prizren jedan vojnik rekao da ugasimo svetla zbog mogućeg bombardovanja, ali na taj način po mraku je bilo nemoguće voziti bez ikakvih svetla. Dakle, bilo je nužno uključiti svetla jer se drukčije nije moglo voziti. Auto koji sam ja vozio nije bio baš u dobrom stanju, pa sam onda uključio spuštenu svetla i isključio zadnja crvena poziciona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vam vojnici rekli, kada ste krenuli, da se ne plašite i da vodite računa da ne naletite na postavljene mine?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: To se dogodilo 18. aprila 1999.

godine, kada smo prelazili granicu u blizini Morine (Morine), blizu Prizrena. Zaustavili smo se pred graničnim prelazom u blizini zgrade kraj mosta na granici Albanije i Kosova. Rukom su nam signalizirali da ne idemo na levu stranu puta. Pet članova porodice iz Kosova Polja (Fushe Kosova) je bilo ozbiljno povređeno prethodnog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste tada oko 22 sata čuli snažnu eksploziju i da ste pomislili da je NATO bombardovao granicu?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, rekao sam negde oko 20.00 ili 20.30 stigao sam u blizinu Žura (Zhur). Kolona je bila dugačka i prostirala se od Žura do granice, oko osam ili deset kilometara. Ja sam bio na začelju kolone, na izlazu iz sela Žur. Oko 20.30 kada smo pristigli, ostali smo u koloni na mestu i usporeno napredovali. Nismo znali šta se dešava na čelu kolone i na granici. Čekali smo u redu da pređemo u Albaniju, i u jednom trenutku, možda nešto posle 22 sata čuli smo eksploziju. Granica je odmah zatvorena i nismo mogli da idemo napred da vidimo šta se desilo. Te noći, pretpostavljali smo da je moguće da je NATO napao na toj strani granice. Međutim, kada smo se približi, videli smo da se desila teška tragedija i da je pet članova porodice iz Kosova Polja poginulo i da su ostali samo ostaci njihovog vlastitog vozila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da su naišli na minu?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašto ste savetovali grupi intelektualaca iz Kosovske Mitrovice da ne idu u Crnu Goru?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Zato što sam znao da će doživeti istu sudbinu kao i ja, znao sam da neće moći da prođu tamo da ih ne primete srpske vojne snage. Ja sam bio sa njima. Među njima su bili doktor Adem Ademi (Adem Ademi) i mnogi moji prijatelji koji se sada vode kao nestali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko njih ste sreli posle svega toga? Iz te grupe, rekli ste da ih je bilo petnaestak, koliko se sećam? Ili koliko je bilo u toj grupi?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Od te grupe sa kojom sam bio niko nije ostao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam shvatio da se nekolicina vratila, a za pojedine se ne zna gde su?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne znam gde su, nestali su. Dok smo ja i moj prijatelj Adem Nura (Adem Nura), doktor u Mitrovici i jedan od doajena, novinar u "Rilindji" i nekoliko drugih intelektualaca, oni su dva dana pre toga odlučili da se vrate u Žabare i u Mitrovicu u četvrt Tavnik gde se situacija bila smirila. Oni su ostali tamo, međutim, nijedan od njih, niko se nije vratio kućama jer su negde naišli na zasedu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi još koliko je članova vaše porodice, ne mislim samo vaše najbliže porodice, na suprugu i decu, nego na širu porodicu, rodbinu po majci itd., bilo u OVK?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Niko. Svi su oni u inostranstvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se vratimo na vašu izjavu, citiraću samo jedan pasus koji se odnosi na vaša objašnjenja kako su pojedinci u uniformama, ne mogu sad da vidim, rekli ste "vojnici", a onda pripadnici paravojnih snaga, što nije isto, složićete se, da su izimali novac, zaustavljali vas itd. E, sad ima jedan pasus posle toga iz vaše izjave koji kaže: "Već su prešli na sledeća dva automobila i pljačkali", i tako dalje, i onda pasus na stranici 14. "Video sam da nam se iz pravca Đakovice približava jedan beli policijski automobil marke 'lendrover'", to je četvrti pasus odozgo u verziji koju ja posedujem, na stranici broj 14, srpski prevod: "Video sam da nam se iz pravca Đakovice približava jedan beli policijski automobil, marke 'lendrover'. Kada su pripadnici paravojnih snaga uočili da nam se približava policijski automobil, odmah su prestali s tim što su radili, uskočili su u svoj automobil marke 'opel kalibra'

i žurno se odvezli. Policijski automobil se nije ni zaustavio kod nas, već je nastavio prema Prizrenu." Da li je iz toga jasno da ovo razbojništvo, a izvršio ci su pobegli od policije i to ukazuje bar na dve stvari: da to nisu pripadnici nikakvih snaga, već obični razbojnici koji se plaše policije; i drugo, da policija proganja takve razbojnike? Da li je to zaključak koji vi kao pravnik, advokat i nekadašnji sudija možete iz ovoga izvući ili ne?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Prvo, od najvišeg do najnižeg nivoa vojne i policijske strukture može se reći da je sve bilo koordinirano. I to svakog trenutka. Ako su ti policajci hteli da suzbijaju kriminal i pljačkanje stanovništva, ja se, recimo, sada sećam da je to bila "opel kalibra", da su ti pripadnici paravojsnih snaga imali puške sa dugačkim cevima. Ja sam bio drugi, ne, treći u redu i kada nam je policija prišla, pojavio se "lendrover" koji je prošao vrlo blizu nas. Da je policija želela da nam pomogne, oni bi to uradili. Oni su videli šta se desilo. Ali oni su samo parkirali i posmatrali to sa udaljenosti od 200 metara. To je bilo selo u blizini Prizrena. Manje-više zadnje selo pre ulaza u Prizren.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa sada ste rekli nešto potpuno različito od prethodne priče. Citirajući vašu izjavu, pripadnici toga što vi nazivate paravojsne snage koji su, po vašem navodu, pljačkali, kada su ugledali da se iz pravca Đakovice približava beli policijski automobil "lendrover" su se u žurbi odvezli. I kažete, policijski automobil se nije ni zaustavio kod nas, već je nastavio putem Prizrena. Oni su videli policijski automobil, pobegli od policije. Ovi su prošli. Sad tvrdite da se policija zaustavila na parking u, pa je gledala kako vas oni maltretiraju ili bilo šta rade. To je potpuno suprotno ovome što piše ovde, što ste vi napisali. Je li to jasno ili nije?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Vi ste tražili komentar i ja sam to komentarisao. Zašto policija nije išla za tim automobilom u kome su bili ljudi koji su opljačkali druge? Oni su jednostavno nastavili svojim putem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Otkud znate da nije išla, pa u tom pravcu je otišao i onaj automobil. On je pobegao pred policijom. To vi pišete ovde u izjavi.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ne, nisam to rekao. Rekao sam da su se dva automobila mimoišla. Automobil u kojem su bili oni koji su pljačkali otišao je u pravcu Đakovice, a automobil koji je došao iz pravca Đakovice je nastavio svojim putem prema Prizrenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi to niste rekli. Ne. Ovde piše...

SUDIJA MEJ: Ne. Mislim da smo iscrpli ovu temu. Vidimo šta piše. Čuli smo šta je rečeno i svedokove odgovore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Još samo nekoliko pitanja. Budući da živite dugo u Kosovskoj Mitrovici i da ste po zanimanju to što jeste, pretpostavljam da ste vrlo dobro upoznati sa stanjem u Mitrovici. Da li se sećate prvih nasilja, ubistava koje je počinila OVK već u prvoj polovini 1998. godine, na vašem području? Na primer, da vas podsetim, na autobuskoj stanici je izvršen napad na patrolu policije, 6. maja 1998. godine. To je u samoj Mitrovici. Ubijen je policajac Milovan Nikolić, teško su ranjeni policajci Darko Ivaz i Jovića Jović. I tada je poginuo i jedan od terorista, Jašari Arti (Jashari Arti) iz Kosovske Mitrovice. Nažalost, od zadobijenih povreda je policajac Darko Ivaz preminuo istog dana u Beogradu, na VMA. Može se reći da su oba policajca ubijena. Da li se sećate tog događaja?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to bio akt terorizma, pucanje na policiju na autobuskoj stanici, 50 minuta posle ponoći?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Ja to smatram gerilskom akcijom, gerilskom operacijom OVK, kao odgovor na nasilje prema albanskom stanovništvu svakog dana, a posebno u Drenici.

SUDIJA MEJ: Upravo je 15.45 h. Isteklo je vreme koje smo vam odobrili, a to je više od uobičajenog vremena. Gospodine Tapuško-
viću, da li vi imate pitanja?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Nemam pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Sakson.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SAKSON

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Hvala, časni Sude, ja ću biti kratak. Gospodine Halimi, sudija Robinson vam je postavio pitanje tokom unakrsnog ispitivanja, u vezi sa određenim sudskim slučajevima da li su ili nisu političke prirode. Nisam siguran da ste vi razjasnili to pitanje. Možete li nam pomoći i to vrlo kratko time što biste nam naveli, u najkraćim crtama, jedan ili dva poznata slučaja, politička slučaja, koji su se odnosili na kosovske Albance tokom devedesetih, samo jedan ili dva primera?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Jedan primer je jako poznat optuženom, to je slučaj Azema Vlasija i trepčanskih rudara 1990. godine. Ja sam bio advokat odbrane u tom predmetu pred sudom. Takođe, 1996. godine branio sam grupu Avnija Klinakua (Avni Klinaku) u Prištini.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Šta su bile optužbe protiv gospodina Avnija Klinakua?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Teretili su ga za neprijateljske aktivnosti u odnosu na Saveznu Republiku Jugoslaviju.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li bi to bila vrsta predmeta koji ste vi pomenuli koja je bila pod kontrolom Državne bezbednosti i, prema tome, tu nije dolazio u obzir mito? Morate rečima odgovoriti.

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Hvala. Kasnije, vi ste pomenuli da ste razgovarali sa čovekom po imenu Dragan Đurić i da je vaš poslednji kontakt sa gospodinom Đurićem bio nakon 5. marta, kada vam je gospodin Đurić rekao: "Nemoj molim te dolaziti u moju kancelariju. Ne možemo se družiti dok traje rat." Koje godine je to bilo? Mart koje godine?

SVEDOK HALIMI – ODGOVOR: 1999. godine. Početak marta, to je bio 5. ili 7. mart 1999. godine. Još nisu bili počeli napadi NATO-a.

TUŽILAC SAKSON: Hvala lepo. Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Halimi, tokom vašeg svedočenja, u jednom trenutku je dovedena u pitanje verodostojnost vas kao svedoka. Vi ste hteli nešto da kažete i ja sam vas zaustavio. Ako želite nešto da kažete o toj temi, sada je prilika za to.

SVEDOK HALIMI: Mislim da nema potrebe. Hvala vam lepo.

SUDIJA MEJ: U redu. Ovim je završeno vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli pred Međunarodni sud da svedočite. Možete ići.

SVEDOK HALIMI: Hvala.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Gospođo Romano i gospodine Sakson, umesto da otpočnemo sa sledećim svedokom, s obzirom da je kasno, mi ćemo sada prekinuti sa radom i početi sutra ujutro u 9.00 h. Treba da kažem da ćemo raditi od 9 do 13 sati sutra. Završićemo u 13 sati zato što posle podne imamo drugi predmet.

TUŽILAC ROMANO: Hvala.

SUDIJA MEJ: Dakle, sutra ujutro u 9.00 h.

Završeno u 15.50 h. Nastaviće se 26. aprila 2002. godine u 9 sati.